

Jaana Laaksonen

MATKALLA KOHTI HOIVAMAATILATOIMINTAA

Opinnäytetyö
Sosionomi (AMK)

2021

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkintonimike	Aika
Jaana Laaksonen	Sosionomi (AMK)	Kesäkuu 2021
Opinnäytetyön nimi		63 sivua 3 liitesivua
Matkalla kohti hoivamaatilatoimintaa		
Toimeksiantaja		
Tohinojan lypsykarjatila		
Ohjaaja		
Seija Nissinen		
Tiivistelmä		
<p>Opinnäytetyön aihe perustui omaan tavoitteeseeni toteuttaa tulevaisuudessa kuntouttavaa hoivamaatilatoimintaa maatilallamme. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä mahdollisuuksia Tohinojan lypsykarjatila antaa luontoperustaisen kuntouttavan hoivamaatilatoiminnan toteuttamiselle. Opinnäyte rajautui tarkastelemaan toiminnan toteuttamisen mahdollisuuksia Green Care -peruselementtien, toimintaympäristön, asiakkaiden sekä Green Care toiminnan ja maatalousalan yhdistämisen näkökulmasta.</p> <p>Tutkimuskysymykset olivat: kuinka Green Care -toiminnan peruselementit toteutuvat Tohinojan lypsykarjatilalla, mitä tulee huomioida Tohinojan lypsykarjatilan toimintaympäristössä, jotta hoivamaatilatoiminnan toteuttaminen mahdollistuu, mitä asioita tulee huomioida ja selvittää asiakkaisiin liittyen ennen hoivamaatilatoiminnan aloittamista sekä mitä haasteita ja mahdollisuuksia Green Care -toiminnan ja maatalousalan yhdistäminen voi tuoda eteen?</p> <p>Opinnäytteen menetelmäsuuntauksena käytettiin laadullista tutkimusta. Tutkimusmenetelmänä käytettiin benchmarkingia ja aineistonkeruumenetelmänä teemahaastattelua. Benchmarking-kumppaneina sekä haastateltavina toimi kaksi yrittäjää, jotka toteuttavat maatilallaan eri tavoin Green Care -toimintaa. Haastattelun tukena käytettiin teemahaastattelurunkoa. Aineiston analyysi toteutettiin teemoittelemalla käyttäen apuna koodausta. Aineistoa peilattiin teemahaastattelurungossa käytettyihin aihealueisiin, jotka pohjautuivat tutkimuskysymyksiin.</p> <p>Tuloksissa keskityttiin purkamaan benchmarking-kumppaneiden avulla löydetty Tohinojan lypsykarjatilalla Green Care -toiminnan toteuttamisen mahdollistavat ja siihen vaikuttavat seikat sekä kysymykset. Tuloksia vertailtiin Tohinojan lypsykarjatilan tämänhetkiseen toimintaan sekä mahdolliseen tulevaisuuden näkymään. Johtopäätöksissä tuodaan esiin näkemyksiä siitä, mitä benchmarking-kumppaneilta saatuja tietoja ja neuvoja voisi jatkossa soveltaa Tohinojan lypsykarjatilalla ja mitä suurella todennäköisyydessä ei.</p>		
Asiasanat		
Hoivamaatila, Green Care, Benchmarking, Teemahaastattelu		

Author (authors)	Degree	Time
Jaana Laaksonen	Bachelor of Social Services	June 2021
Thesis title		
The way towards social farming activities		63 pages 3 pages of appendices
Commissioned by		
Tohinoja dairy farm		
Supervisor		
Seija Nissinen		
Abstract		
<p>The topic of the thesis was based on my own goal to implement rehabilitative social farming activities on our farm in the future. The purpose of the thesis was to find out what opportunities the Tohinoja dairy farm offers for the implementation of nature-based rehabilitative social farming activities. The thesis was limited to examining the possibilities of implementation from the perspective of the basic elements of Green Care, the operating environment, customers and the combination of Green Care activities and the agricultural sector.</p>		
<p>The research questions were: how the basic elements of Green Care come true on the Tohinoja dairy farm, what should be taken into account in the operating environment of the Tohinoja dairy farm in order to enable the implementation of the social farming, what issues should be taken into account and clarified in relation to clients before starting a social farming and what challenges and opportunities the combination of Green Care activities and the agricultural sector can bring?</p>		
<p>Qualitative research was used as approach of the thesis. The research method was used benchmarking and the data collection method semi-structured interview. Two entrepreneurs, who implement Green Care activities on their farms in different ways, acted as benchmarking partners and as interviewees. The semi-structured interview body was used to support the interview. The analysis of the material was carried out by thematization with the help of coding. The research material was mirrored against the subject areas used in the semi-structured interview, which were based on research questions.</p>		
<p>The results focused on opening up the factors and questions that were found with the help of benchmarking partners that enable and influence the implementation of Green Care activities on the Tohinoja dairy farm. The results were compared with the current operations of the Tohinoja dairy farm and the possible future outlook. The reflection on the results highlight views on what knowledge and advice from benchmarking partners could be used on the Tohinoja dairy farm in the future and what not.</p>		
Keywords		
Social farming, Green Care, Benchmarking, Semi-structured interview		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	GREEN CARE.....	8
2.1	LuontoHoiva ja LuontoVoima.....	9
2.2	Yleisimmät Green Care -toimintamuodot.....	10
2.2.1	Puutarha-avusteisuus.....	10
2.2.2	Maatila-avusteisuus.....	11
2.2.3	Eläinavusteisuus.....	12
2.2.4	Luontoavusteisuus.....	13
3	GREEN CARE -PERUSELEMENTIT.....	14
3.1.1	Luontoperustaisuus.....	15
3.1.2	Kokemuksellisuus.....	16
3.1.3	Osallisuus ja yhteisöllisyys.....	17
4	HOIVAMAATALOUS.....	17
4.1	Aikaisempaa tutkimustietoa.....	20
4.2	Green Care -peruselementit hoivamaatilatoiminnassa.....	22
4.2.1	Luontoperustaisuus maatilalla.....	22
4.2.2	Kokemuksellisuus maatilalla.....	24
4.2.3	Osallisuus ja yhteisöllisyys maatilalla.....	25
5	TOHINOJAN LYPSYKARJATILA.....	26
6	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS.....	26
6.1	Tutkimusmenetelmät.....	28
6.1.1	Benchmarking eli vertailuanalyysi.....	28
6.1.2	Benchmarking -prosessi.....	29
6.1.3	Teemahaastattelu.....	31
6.1.4	Aineistonkeruuprosessi.....	32
6.1.5	Aineiston analyysi.....	33
7	TULOKSET.....	34

7.1	Green Care -peruselementtien näkyminen hoivamaatilan käytännön työssä	34
7.2	Hoivamaatilan toimintaympäristössä huomioitavat asiat.....	36
7.2.1	Turvallisuus.....	37
7.2.2	Esteettömyys	38
7.2.3	Saavutettavuus	38
7.2.4	Muutokset maatilan toimintaympäristössä Green Care -toiminnan toteuttamiseksi.....	39
7.2.5	Maatilan toimintaympäristön vastaaminen asiakkaiden tuen ja kuntoutuksen tarpeisiin	40
7.3	Asiakkuuksien hankkiminen.....	41
7.4	Green Care -toiminnan ja maatalousalan yhdistäminen	42
7.5	Haastateltavien vinkit hoivamaatilayrittäjyydestä kiinnostuneille	45
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	46
9	POHDINTA	48
9.1	Tutkimuseettisyys ja luotettavuus	49
9.2	Jatkotutkimusaiheet	50
	LÄHTEET.....	52

LIITTEET

Liite 1. Teemahaastattelukysymykset

Liite 2. Haastateltavan tutkimuslupasopimus

Liite 3. Haastateltavan tutkimuslupasopimus

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheena on selvittää Tohinojan lypsykarjatilán valmiuksia toteuttaa kuntouttavaa hoivamaatilatoimintaa. Tarkoituksena on selvittää, mitä mahdollisuuksia Tohinojan lypsykarjatala antaa luontoperustaisen hoivamaatilatoiminnan toteuttamiselle. Opinnäytetyö rajautuu tarkastelemaan mahdollisuuksia Green Care -peruselementtien, toimintaympäristön, asiakkaiden sekä Green Care toiminnan ja maatalousalan yhdistämisen näkökulmasta.

Opinnäytetyön idea lähti liikkeelle omasta tulevaisuuden haaveestani, jota haluan edistää tämän opinnäytetyön avulla. Tavoitteenani on perustaa tulevaisuudessa yritys, joka tarjoaa kuntouttavaa hoivamaatilatoimintaa. Yrityksen perustaminen ei kuitenkaan ole vielä ajankohtaista, vaan haluan vielä kerätä aiheesta lisää tietoja ja taitoja. Siksi tämä opinnäytetyön aihe on tilanteeseeni nähden juuri oikeanlainen ja kannustaa sekä motivoi minua eteenpäin tavoitteessani.

Opinnäytetyölle toimeksiantajana toimii Tohinojan maatilán omistaja. Minun lisäksi myös hän saa tärkeää tietoa toiminnan järjestämiseen vaadittavista asioista. Toimeksiantajana hän pystyy antamaan minulle tietoa mm. maatilán tämänhetkisen toiminnan kehityssuunnitelmista ja toimintatavoista sekä keskustelemaan erilaisista keinoista yhdistää Green Care toiminta luontevasti osaksi maatilán yritystoimintaa.

Erilaiset tutkimukset osoittavat, että luontoon tukeutuvilla hyvinvointipalveluilla on tarve yhteiskunnassamme. Tulevaisuudessa luontoon perustuvien terveys- ja hyvinvointipalveluiden, kuten kuntouttavan hoivamaatilatoiminnan kehittämisen ja käyttöönoton lisäämiseksi tullaan edelleen tekemään töitä. Palveluiden avulla halutaan parantaa ihmisten terveyttä, toimintakykyä, vähentää eriarvoisuutta sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Luontoympäristöä voidaan hyödyntää monipuolisesti erilaisissa terveys- ja hyvinvointipalveluissa. Tulevaisuudessa nähdään entistä tärkeämpänä saada jo olemassa olevaa tutkimukseen perustuvaa tietoa sekä palvelun tarjoajille että ostajille ja käyttäjille,

jotta luontoperustaisten palveluiden vaikuttavuus ja hyödyt ymmärrettäisiin paremmin hyvänä vaihtoehtona osana muita terveys- ja hyvinvointipalveluita. Parasta olisi, jos luontoperustaiset palvelut toimitaisivat tulevaisuudessa luontevana osana hoivapalveluita. Palvelut muodostuisivat selkeistä kokonaisuuksista sekä ihmiset arvostaisivat luontoarvoihin perustuvia palveluita ja käyttäisivät niitä laajemmin. Luontoperustaisuus näkyisi rutiinin omaisesti mm. perhehoidossa, hoivamaatilojen toiminnassa, peruskoulun opetuksessa, mielen-terveys- ja päihdetyössä sekä ikäihmisten palveluasumisessa ja laitoksissa. (Lipponen & Hoppula 2019, 8–10.)

Haluan oman toimintani ja opinnäytetyöni kautta olla osaltani tuomassa Green Carea entistä parempaan tietoisuuteen sekä sosionomina toteuttaa luontoperustaista toimintaa sosiaalialan ammattilaisena.

2 GREEN CARE

Luonto ja maaseutu ovat aina olleet terveyttä ja hyvinvointia edistäviä ympäristöjä. Esimerkiksi sairaaloita ja kuntoutuslaitoksia rakennettiin ennen maaseuduille luonnon keskelle, koska luonnon tiedettiin vaikuttavan hyvinvointiin positiivisesti. Hoitopaikoissa päiviin sisältyi usein ruoantuotantoon sekä ympäristönhoitoon kuuluvia töitä. Valtioiden kehityksen myötä alkoi ajatus fyysiseen työhön osallistumisesta muuttua niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa, eikä sen ajateltu enää olevan asianmukaista. (Pylkkänen 2016, 7.)

1990-luvulta alkaen Euroopassa otettiin käyttöön Green Care -käsite, joka toimi luontoperustaisen hyvinvointia vahvistavan toiminnan pääkäsitteenä. Euroopassa luontoperustaisessa toiminnassa tunnettuja käsitteitä ovat myös ”social farming” sekä ”care farming”. Suomessa käsitettä määriteltiin yhteistyössä useiden eri tahojen kanssa valtakunnallisissa kehittämishankkeissa. Alussa puhuttiin ”vihreästä hoivasta”, mutta lopulta hyvänä suomalaisena käännöksenä otettiin käyttöön ”luontohoiva”. (Pylkkänen 2016, 7.)

Green Carella tarkoitetaan luonnon hyödyntämistä hyvinvointipalveluiden tuottamisessa, joka tulee toteuttaa ammatillisesti, tavoitteellisesti ja vastuullisesti. Green Care -toiminta sijoittuu usein luonto- tai maatilaympäristöön, mutta eri luonnon elementtejä pystytään tuomaan myös kaupunkiympäristöön ja sisätiloihin. Green Care pohjautuu luonnon hyvinvointivaikutuksiin, jotka syntyvät mm. luonnon elvyttävyydestä sekä osallisuuden ja kokemuksellisuuden tunteesta. (Thl 2020.)

Suomessa toimii Green Care -alan valtakunnallinen asiantuntija ja vaikuttaja yhdistys: Green Care Finland ry. Yhdistys toimii Green Care -palveluiden ja menetelmäosaamisen laadun kehittäjänä sekä alan yhteistyökumppanina. Lisäksi toiminta-ajatuksena on edistää Green Care -palvelujen vakiintuneisuutta, vaikuttavuutta ja verkostoitumista. Green Care Finland ry:n arvoihin lukeutuvat ammattimaisuus, kumppanuus ja vastuullisuus.

Green Care ry:n tavoitteena on mahdollistaa laadukkaat luonto-, eläin-, maatala- ja puutarha-avusteiset palvelut, jotka ovat tärkeänä osana suomalaisia sosiaali- ja terveyspalveluita sekä edistävät kuntoutumista, työllistymistä ja voimaantumista. (Green Care Finland ry. 2020.)

2.1 LuontoHoiva ja LuontoVoima

Green Care -käsite jakautuu LuontoHoivaan ja LuontoVoimaan. Luontohoivan palveluilla tarkoitetaan sosiaali- ja terveysalan palveluja, jotka ovat julkisen sektorin järjestämisvastuulla. Luontohoivan palveluita käyttävät erityistä tukea tarvitsevat asiakasryhmät, joiden tarpeiden vastaamiseksi tarvitaan pitkäjänteistä työskentelyä. Asiakkailla voi olla haasteita esimerkiksi fyysisen, psyykkisen tai sosiaalisen toimintakyvyn kanssa tai tarvetta palvelulle kuntoutumisen tueksi. Luontohoivan palveluita käyttäville tehdään hoito- tai kuntoutussuunnitelma, joka pohjautuu terveyden, toimintakyvyn, osallisuuden tai arjen hallinnan vahvistamiseen. Luontohoivan palveluita tuottavilla tulee olla sosiaali- ja terveysalan koulutus tai luotu yhteistyökumppanuus alan ammattilaisten kanssa. (Luke, THL ja GCF ry 2018, 8.)

LuontoVoiman palvelut pitävät sisällään erilaisia ohjattuja hyvinvointi-, kasvatusta- ja harrastuspalveluita, jotka toimivat tavoitteellisesti. Palveluita voivat käyttää kaikki ja käyttäjä maksaa palvelunsa yleensä itse. Myös luontovoiman palveluiden asiakkailla voi olla tuen tarvetta, joka voi tarkoittaa esimerkiksi esteettömyyden, ohjauksen tai käytettävien välineiden huomioimista. Luontovoiman palveluissa on kuvattuna etukäteen hyvinvointitavoitteet, mutta palvelutavoitteet voidaan tehdä asiakkaalle myös yksilöllisesti. Yleisinä tavoitteina luontovoiman palveluilla on asiakkaiden yleisen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, esimerkiksi stressin lievittäminen tai voimavarojen löytäminen. Pitkäaikaisia vaikutuksia tavoitellaan motivoinnin ja erilaisten ohjauksellisten keinojen avulla. Luontovoiman palveluita tarjoavilla ei tarvitse olla sosiaali- ja terveysalan koulutusta, mutta hänen tulee tuntea luonnon hyvinvointivaikutusten syntymekanismit sekä hallita asiakkaan ohjaamiseen tarvittavat taidot. Toiminnassa noudatetaan kyseessä olevan palveluntuottaja-alan säädöksiä ja suosituksia. (Luke, THL ja GCF ry 2018, 8.)

2.2 Yleisimmät Green Care -toimintamuodot

Luontoa voidaan käyttää hyvinvoinnin ja kuntoutuksen tukena monin erilaisin menetelmin. Green Care -toiminnan yleisimmät toimintamuodot ovat puutarha-avusteisuus, erilaiset eläinavusteiset toiminnot sekä maatalo- ja luontoympäristöjen kuntouttava käyttö. (Salovuori 2020, 16.)

2.2.1 Puutarha-avusteisuus

Puutarhatoiminta voi olla virkistystoimintaa, kuntouttavaa työtoimintaa tai terapeutista puutarhatoimintaa, jota toteutetaan tavoitteellisesti esimerkiksi hoito- ja kuntoutusyksiköissä. Ajatuksena on, että ihmisellä on oikeus ja tarve harastaa jotakin, vaikka hän asuisi laitosoosuhteissa. Puutarhatoimintaa voidaan käyttää myös itsehoidon välineenä, jolloin tarkoituksena on vahvistaa omaa hyvinvointia. Kuntouttavassa työtoiminnassa tavoitteet voivat olla rutii- nien oppimista, voimavarojen arviointia tai taitojen harjaannuttamista. (Salovuori 2020, 16.)

Terapeuttisessa toiminnassa asiakkaalla on henkilökohtainen hoitosuunnitelma, jolloin puutarhatoiminnassa keskitytään hoitosuunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin. Niitä voivat olla esimerkiksi aikataulujen noudattaminen tai sosiaalisten tilanteiden harjoittelu. Useimmiten puutarha-avusteisuudessa yhdistyy jollain tapaa elementtejä kaikista edellä mainituista toimintamuodoista. Puutarhatoiminnassa vahvistuvat fyysisen kunnon ja motoriikan lisäksi muun muassa onnistumisen, pystyvyyden ja oppimisen kokemuksia, itseluottamusta sekä osallisuuden kokemus. Samalla myös tarkkaavaisuus ja keskittymiskyky paranevat, arjen taidot kehittyvät sekä kyky rauhoittua paranevat. (Salovuori 2020, 16, 17.)

Puutarhassa eletään vuodenaikojen rytmin mukaan, mikä opettaa luonnollisesta kiertokulusta, jota luonnossa tapahtuu jatkuvasti. Puutarhatoiminta ei ole vain kukkien istuttamista ja hoitamista, vaan esimerkiksi fyysisempää työtä kaipaaville viheralueiden hoitamisessa ja rakentamisessa tai hyötykasvien viljelyssä on tekemistä. Erilaiset kivityöt, salaojitukset, portaikkojen ja pengerrys-

ten rakentaminen voivat tarjota hyviä mahdollisuuksia kuntoutumiseen. Viher-
rakentamisessa työt jatkuvat keväästä aina talven tuloon saakka. Talvellakin
työtä riittää puutarhakalusteiden kunnostamisessa, koneiden huollossa, pui-
den ja pensaiden leikkuussa tai metsänhoidossa. (Salovuori 2020, 18, 19.)

Toyodan (2012, 57) ja Scott (2017, 4) mukaan puutarhanhoito lisää toiminta-
kykyä ihmisillä, joilla on esimerkiksi heikentynyt muistikyky tai vaikeus ymmär-
tää sanallisia ohjeita. Puutarha-avusteisessa toiminnassa visuaalisuus auttaa
asiakasta ymmärtämään, mitä hänen tulee tehdä. Monet puutarhassa tehtävät
toiminnot sisältävät yksinkertaisia liikkeitä, jotka soveltuvat heikommankin toi-
mintakyvyn omaaville asiakkaille. Puutarha-avusteinen toiminta motivoi asiak-
kaita menemään ulos katsomaan kuinka kukat kukkivat ja vihannekset kasva-
vat. Samalla stressi ja ahdistus vähenevät sekä motivaatio päivittäisten toimin-
tojen tekemiseen lisääntyy, kuten nouseminen sängystä ylös, pukeminen tai
liikkuminen.

Puutarhatoiminta ei välttämättä vaadi suuria puitteita, vaan toiminnan järjestä-
miseen riittää sisätiloissa oleva tilava pöytä. Istutukset voidaan tehdä pieniin
kaukaloihin ja laittaa kasvamaan ikkunalaudalle tai parvekkeelle. Hyötyviljelyä-
kin voidaan harrastaa pienimuotoisesti. Esimerkiksi perunan kasvattaminen
onnistuu mainiosti myös ämpärissä. (Salovuori 2020, 22, 23.)

2.2.2 Maatila-avusteisuus

Maatila-avusteinen toiminta antaa runsaasti toteutus mahdollisuuksia ympäri-
vuoden. Maatiloilla voidaan toteuttaa puutarhatöitä, eläintenhoitoa, rakennus-
ja huoltotöitä sekä metsänhoitoon liittyviä töitä. Kuntouttavaan toimintaan
maatila-avusteisuus sopii mainiosti, sillä töitä löytyy vaativuudeltaan eritasoi-
sille kuntoutujille. Päivätoiminta onkin yksi yleisimpiä toimintamuotoja, joita
Green Care -toimintaa toteuttavat maatilat tarjoavat. Myös monet lastensuoje-
lun sijaishuollon yksiköistä toimivat maatilaympäristöissä. Lisäksi maatilat an-
tavat mahdollisuuden järjestää vierailukäyntejä, joihin voidaan yhdistää toimin-
taa, kuten hevosajeluja, leipomista tai perunannostoa. Maaseutuelinkeinoon pii-
rissä Green Care -toiminta antaa uusia elinkeinomahdollisuuksia erityisesti
pienekoille ja monipuolisille maatiloille. (Salovuori 2020, 56, 57.)

Euroopassa on saatu paljon erinomaisia tuloksia Green Care -maailoilta, joissa toteutetaan toimintaa oppimis- ja käytöshäiriöistä kärsiville lapsille ja nuorille. Maatilatoimintaan osallistunutta ryhmää verrattiin tavallisessa oppimisympäristössä opiskelleeseen ryhmään. Maatilalla yliaktiivisuus, aggressiivisuus ja tarkkaavaisuushäiriöt vähenivät sekä sosiaaliset taidot kehittyivät positiivisesti. Vaikutukset näkyivät lasten ja nuorten koulukäyttäytymisessä jopa pitkällä aikavälillä. Hyvien kokemusten takia, tällaista toimintaa toivotaan Suomessakin kehitettävän jatkossa entistä voimakkaammin. (Salovuori 2020, 57.)

Buist (2016, 3, 5) korostaa, että maatila-avusteinen toiminta soveltuu monille asiakasryhmille, kuten vanhuksille, vammaisille, vangeille sekä nuorille. Toiminta ei ole tarkoitettu vain ihmisille, joilla on todettu jokin sairaus. Maatila-avusteinen toiminta sopii myös asiakkaille, jotka tarvitsevat apua esimerkiksi koulun tai työllistymisen tueksi tai kannustusta sosiaaliseen toimintaan osallistumiseksi. Maatila-avusteista toimintaa voivat maatalojen lisäksi toteuttaa muutkin toimijat, kuten kuntoutuskeskukset, vankilat, järjestöt ja vapaaehtoissektori.

2.2.3 Eläinavusteisuus

Eläinavusteista toimintaa (Animal Assisted Interventions) on kahdenlaista: eläinavusteisia aktiviteetteja (Animal Assisted Activities, AAA) sekä eläinavusteista terapiaa (Animal Assisted Therapy, AAT). Eläinavusteisiin aktiviteetteihin kuuluvat virkistys- ja harrastetoiminta, jolloin toimintaan osallistuville ei ole kirjattuna yksilöllisiä tavoitteita. Esimerkiksi kaverikoirien vierailut hoitoyksikössä kuuluvat eläinavusteisiin aktiviteetteihin. Eläinavusteisessa terapiassa asiakkailla on määritellyt tavoitteet, joihin toiminnan avulla pyritään pitkäjänteisesti pääsemään. Työtä tekee ammattilainen, joka hallitsee sekä terapiatyön että eläinavusteisen toiminnan. (Salovuori 2020, 44.)

Eläimet ovat ratkaisu monenlaisten tilanteiden avaamiseksi. Eläimet muuttavat ilmapiiriä ja parantavat ihmisten välistä kommunikointia. Ne kohtelevat ihmisiä aina tasaveroisesti luokittelematta meitä esimerkiksi sosiaalisen statuksen

mukaan. Eläimet eivät esitä rooleja vaan ovat aitoja kumppaneita, jotka riisuvat meidät rooleistamme. Niiden kanssa opitaan uusia kohtaamisen taitoja, kosketusta, leikkimistä sekä hoivan ja hellyyden antamista. Ikääntyneillä asiakkailla eläimet herättävät muistoja ja katkaisevat laitosmaiset rutiinit. (Salovuori 2020, 44, 45.)

Yli-Viikari & Smed (2018, 33) mukaan eläinavusteiseen toimintaan soveltuvat varsin monet eläimet, sisältäen sekä tuotantoeläimiä että lemmikkieläimiä. Näistä esimerkkejä ovat mm. aasi, alpakka, hevonen, lehmä, sika, kissa tai ankat. Eläinavusteiseen toimintaan soveltuvat mainiosti myös maataiseläimet, mikä samalla turvaa näiden harvinaisten eläinrotujen säilymisen.

Eläinavusteinen toiminta antaa tekemistä ympärivuoden, sillä eläimiä tulee hoitaa rutiininomaisesti päivittäin. Esimerkiksi vankien toimintakyvyn vahvistamisesta eläinten avulla on positiivisia tuloksia. Eläimet rauhoittavat ja tasapainottavat mieltä sekä auttavat tiedostamaan omien ja toisten tarpeita. Eläinten hoito vaikutti muun muassa vankien itsearvostukseen, mielialaan, tunnetaitoihin, puheisiin ja käytökseen sekä lisäsi heidän elämänhallintaansa. (Salovuori 2020, 45, 48.)

2.2.4 Luontoavusteisuus

Luonnolla on runsaasti positiivisia vaikutuksia ihmisen hyvinvointiin. Eräs perustelu tälle on ns. biofilia-teoria, jonka mukaan ihmisen muistiperinnössä mm. tulielementit, järvet, leiriytymispaikat ja aukeat maisemat ovat merkinneet turvaa ja suojaa vihollisilta. Ne ovat taanneet myös ravinnon saannin mahdollisuutta, lepoa ja yhdessä oloa. (Salovuori 2020, 65.)

Luonnossa oleskelu vaikuttaa kokonaismielialaan lisäämällä positiivisia tunteita. Jo 20 minuuttia luontoympäristössä tuottaa myönteisiä tunteita ja auttaa havaitsemaan niitä myös toisissa ihmisissä. Esimerkiksi fysiologisissa mittauksissa muutoksia havaitaan stressin vähenemisessä ja vastustuskyvyn kasvussa. Kognitiivisissa kyvyissä vaikutukset tunnistetaan mm. tarkkaavaisuuden elpymisenä henkisen ponnistelun jälkeen. Väsymys ja levottomuus häviävät sekä keskittyminen paranee. Hoito- ja kuntoutusprosessiin kuuluu

usein uusi ympäristö, vaikeiden asioiden käsittely, itsemääräämisoikeuden ja yksityisyyden väheneminen sekä huoli omasta selviämisestä. Tämä lisää stressiä, jota luontoavusteisella toiminnalla voidaan helpottaa. (Salovuori 2020, 65, 66.)

Luontoavusteisuudessa myös metsiä käytetään hyvin yleisesti kuntouttavana ympäristönä. Historia juontaa juurensa jo suomalaisista kansantarinoista ja kulttuurista lähtien, joissa uskotaan metsän parantaviin voimiin. Ihmiset, jotka kokevat terveytensä heikoksi, kertovat metsien virkistyskäytön hyödyistä eniten. Kauniit maisemat, piristyminen, rauhoittuminen, arjen paineista, melusta ja saasteista eroon pääsy sekä muiden kanssa yhdessä oleminen ovat metsien virkistyskäytön positiivisimpia vaikutuksia. Metsäkokemusta on verrattu turvallisen hoivaavan äidin syliin. Erityisesti traumaattisia kokemuksia omaavat ihmiset kokevat metsän parantavaksi ja läheiseksi. Salovuori (2020, 60, 63, 64) ja Matila ym. (2018, 13) toteavat, että sellaiset metsät, jotka ovat avoimia, helppokulkuisia ja joissa näkyy ihmisen käden jälki, antavat turvallisuuden tunnetta. Taas täysin luonnontilainen, tiheäkasvuinen metsä voi tuntua pelottavalta. Luonnontilaisilla metsillä on kuitenkin tutkittu olevan parantava vaikutus ihmisen luovuudelle.

Metsässä toteutettu luontoavusteinen toiminta sopii hyvin esimerkiksi masentuneiden, ADHD-oireisten ja nettiriippuvaisten hoitoon. Lasten ja nuorten parissa metsissä käytetään paljon seikkailupedagogiikkaa, esimerkiksi melontaa, kiipeilyä, tulilla yöpymistä tai ruoanlaittoa metsäolosuhteissa. Nämä kokemukset ovat monille suuria elämyksiä. Seikkailupedagogiikan avulla voidaan vahvistaa nuorten itsetuntoa ja itsetuntemusta. (Salovuori 2020, 61.)

3 GREEN CARE -PERUSELEMENTIT

Green Care -peruselementteihin lukeutuvat luontoperustaisuus, kokemuksellisuus, ja osallisuus/yhteisöllisyys. Mikä tahansa luontoelementti, toiminta tai yhteisö ei suoranaisesti lisää asiakkaan hyvinvointia, vaan elementti tulee tavoitteellisesti liittää osaksi asiakkaan tarpeita. Onkin tärkeää pohtia, mikä tekee omasta palveluympäristöstä Green Care -ympäristön ja kuinka se eroaa muusta tavoitteellisesta luontotoiminnasta. (Luke, THL ja GCF ry. 2018, 9.)

3.1.1 Luontoperustaisuus

Green Care -toiminnan perusta on luonto. Se ei ole vain taustalla oleva ympäristö, vaan paikka, jossa kokemuksellisuus ja vuorovaikutus tapahtuvat. Tavoitteellinen ohjattu luontokokemus suunnitellaan luonnon hyvinvointivaikutusten perustalle. Luontoelementtejä on monenlaisia. Se voi tarkoittaa esimerkiksi kaupungin puistoaluetta tai kokonaista metsää. Luonto voi olla erämaaluontoa, vesistöjä, rantoja, puutarhaa tai maatila. Jos konkreettinen luontoon meneminen ei ole asiakkaalle mahdollista, voidaan luonnonelementtejä tuoda myös erilaisten luonnonmateriaalien, kuvien, äänien tai videoiden avulla. Myös eläimet voivat olla luontoelementti. (Luke, THL ja GCF ry. 2018, 9.)

Eläimen kanssa voi esimerkiksi harjoitella sosiaalisia vuorovaikutustilanteita, läsnäoloa ja tunteiden hallintaa. Eläimen viestintä on aidompaa ja suurempaa, sillä se viestii kehollaan ja reagoi kehonkieleen. (Luonto hyvinvoinnin lähteenä – suomalainen Green Care 2020, 5.) Yleisimmin erilaisia luontoelementtejä ja -ympäristöjä yhdistetään mielenterveys-, vanhus-, vammais- ja vankilatyössä, mutta luontoperustainen toiminta sopii kaikille iästä ja tarpeesta riippumatta. Tärkeintä on asiakkaan oma kiinnostus ja motivaatio luontoperustaista toimintaa kohtaan. (Rappe 2019, 41.)

Tärkeä osa luontoperustaisuutta on luontosuhde. Ihminen on elänyt pitkään luonnon keskellä ja ihmisen kyky luonnon lukemiseen ja siihen sopeutumiseen olivat keskeisiä edellytyksiä hengissä selviytymiselle. Nykyinen elämäntapamme on vieraantunut luonnosta, sen rytmeistä ja lainalaisuuksista. Tekniikan kehittyessä ihmisen mahdollisuudet luonnon muokkaamiseen ja hallintaan ovat lisääntyneet. Sen seurauksena ihmisen suhde luontoon on muuttunut. Määrittellemme oman kulttuurimme yhä enemmän erilliseksi luonnosta, jopa sen vastakohtaksi. Luontosuhteen etäännyessä ja taloudellisten arvojen kasvaessa ovat luonnonvarojen käyttö ja ihmisten aiheuttamat ympäristömuutokset lisääntyneet. (Yli-Viikari ym. 2009, 18.)

Luontoyhteys ei ole kuitenkaan kokonaan kadonnut, sillä ihmisellä on edelleen sisäsyntyinen tarve yhteyteen luonnon kanssa. Siitä kertovat esimerkiksi puutarhaharrastuksen suuri suosio, lemmikkieläinten määrän jatkuva kasvu, kesämökkeily sekä vapaa-ajan harrastukset ja lomailu luontoympäristössä.

Kaikesta teknologisesta tietämyksestä riippumatta, olemme edelleen täysin riippuvaisia luonnosta. Emme voisi esimerkiksi elää ilman ilmakehän happea tai ekologiaa eli luonnontalouden tuottamaa jatkuvaa ravinne- ja energiavirtaa. (Yli-Viikari ym. 2009, 19.)

3.1.2 Kokemuksellisuus

Kokemuksellisuudessa kiinnitetään huomio tulkinnan sijasta kokemukseen itseensä sellaisena kuin se tässä ja nyt ilmenee. Monesti aistikokemukset ohjaavat kokemuksellisuuteen. Esimerkiksi oman mielipaikan valinta voi perustua näkö-, kuulo-, tunto- ja hajuaistiin. Luontokokemuksissa ihmiset tuntevat olevansa yhtä luonnon kanssa. Olo tuntuu rauhalliselta, rentoutuneelta sekä oma tunne selkiytyy ja vahvistuu. Kokemus luontoympäristössä voi olla fyysinen ja psyykinen. Esimerkiksi fyysisesti voi olla tunne, ettei ole vuosiin pystynyt hengittämään vapaasti. Psyykkisessä kokemuksessa taas voi tuntua hyvältä olla suojassa/turvassa. Itselle sopivan ympäristön kautta voi löytää yhteyden itseensä, omiin arvoihin, tarpeisiin tai omaan rytmiin. (Salonen 2010, 54, 57, 58.)

Kaikissa Green Care -palveluissa kokemuksellisuuden mahdollistaminen on tärkeää. Kokemuksellisuutta voidaan antaa ohjatun toiminnan kautta tai havainnoimalla luontoympäristöä. Toiminta voi olla aktivoivaa, elvyttävää tai rauhoittavaa. Rauhoittava toiminta on monesti vähäeleistä, esimerkiksi maiseman tai eläinten havainnointia, kun taas aktivoiva toiminta voi sisältää esimerkiksi puutarhanhoitoa. (Luke, THL ja GCF ry. 2018, 9.) Elvyttävyys tarkoittaa usein psyykkisen hyvinvoinnin vahvistamista sekä mielenterveyden ennaltaehkäisyä. Elvyttävässä olotilassa vaikutus on vahvistava, selkiinnyttävä, virkistävä ja kuormitusta helpottava. (Salonen 2010, 60, 61.) Kuntoutujaa tulee tukea toiminnan kaikissa vaiheissa, jotta hyvinvointia edistävä kokemus olisi tar-

peisiin vastaava. Kokemuksellisuuden kautta ihminen yhdistyy sekä luontoympäristön että sosiaalisen ympäristön kanssa. Samalla toiminta antaa tilaa uuden oppimiselle ja osallisuuden tunteelle. (Luke, THL ja GCF ry. 2018, 9.)

3.1.3 Osallisuus ja yhteisöllisyys

Green Care -palveluissa osallisuuden tunne syntyy yhteisöstä, mielekkästä ympäristöstä ja tekemisestä sekä eläimistä. Esimerkiksi erilaiset vuorovaikutteiset kokemukset eläinten tai muiden luonnonelementtien ja ympäristön kanssa voivat mahdollistaa osallisuuden kokemuksia ihmisiin ja yhteisöihin. (Luke, THL ja GCF ry. 2018, 10.)

Osallisuudella ei ole yhtä ainoaa ja oikeaa määritelmää. Honkasalon ja Laukkanen (2015, 25) mukaan politiikassa osallisuus käsitetään keinona, jonka tarkoituksena on lisätä ihmisen hyvinvointia. Samalla se eheyttää yhteiskuntaa ja lisää sosiaalista elinvoimaisuutta. Osallisuus voi olla tunnetta johonkin kuulumisesta ja mukana olemisesta sekä vaikuttamisen mahdollisuudesta. Osallisuuden kautta ihminen kokee olevansa merkityksellinen osa kokonaisuutta (Luke, THL ja GCF ry. 2018, 10).

Osallisuuden lähikäsitteitä ovat osallistuminen ja osallistaminen. Osallistuminen on yksi osallisuuden muoto ja sillä tarkoitetaan konkreettista mukanaoloa ja vaikuttamista. Osallistaminen on taas aktivointitapa, jossa tavoitteena on osallisuuden kokemuksen tuottaminen. (Honkasalo & Laukkanen 2015, 25.) Osallistamisessa on oleellista vahvistaa osallisuuden tunnetta tukemalla asiakasta tavoitteiden asettamisesta reflektointiin ja tavoitteiden saavuttamiseen sekä niiden arviointiin asti. (Luke, THL ja GCF ry. 2018, 10.)

4 HOIVAMAATALOUS

Hoivamaatalous ei ole uusi keksintö, sillä sitä on toteutettu esimerkiksi Alankomaissa jo yli 20 vuoden ajan. Alankomaissa ensimmäiset hoivamaataloutta harjoittavat olivat sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, joiden puoliset harjoittivat maataloutta. Alankomaissa ja muissa Euroopan maissa, kuten Belgiassa

ja Saksassa, toimii paljon myös antroposofiaan pohjautuvia Champhill-yhteisöjä. Tällaisissa yhteisöissä erityistä tukea tarvitsevat ihmiset voivat turvallisissa olosuhteissa asua ja työskennellä. (Yli-Viikari & Smed 2018, 55). Italiassa ja Ranskassa hoivamaatalouden toteutus painottuu enemmän laajempiin yhteisöllisiin organisaatioihin. Norjan, Belgian ja Alankomaiden alueilla hoivamaataloutta toteuttavat enemmän yksityisten toimijoiden maatilat, joiden tavoitteena on myös maatalouden monipuolistaminen. (Hassink 2017, 7).

Hoivamaatilatoiminta on yksi Green Care -palvelutuotannon muoto. Hoivamaatilatoiminnassa oleellista on toiminnallinen tekeminen maatilaympäristössä, yhteisöllisyys sekä luontosuhteen hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. (Pylkkänen 2016, 7.) Toiminta voi olla monenlaista, riippuen vuodenaikasta, esimerkiksi puutarhanhoitoa, hyötyviljelyä ja eläinten hoitoa. Toiminta edesauttaa mm. asiakkaiden sekä henkistä että fyysistä terveyttä, itseluottamusta ja vähentää sosiaalista eristäytymistä. (Social farms and Gardens 2018.) Maatilan arkirutiinit ja luontoympäristö rauhoittavat sekä lisäävät asiakkaiden elämänhallinnan tunnetta. Toiminnallisen tekemisen aikana kuntoutujan ajatukset siirtyvät pois mahdollisesta sairaudesta tai vammasta antaen päivälle tarkoituksen. Erilaiset kokemukset maatilalla ja luonnossa opettavat myös ymmärtämään elämän kiertokulkua sekä elämän vaihteellisuutta. (Green Care Finland ry 2020.) Hoivamaatalouden tarkoituksena on hyödyntää maatilan toimintoja ja ympäristöä tuottaen terveyttä ja hyvinvointia edistäviä palveluja (Peltola & Karhula 2019, 254).

Toteuttaakseen tavoitteellista hoivamaatilatoimintaa, tulee maaseutuyrittäjällä olla joko sosiaali- ja terveysalan koulutus tai vaihtoehtoisesti hänen tulee toimia yhteistyössä alan ammattilaisten kanssa. Maaseutuyrittäjien ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten yhteistyö voi olla monenlaista. Riippuen palveluntuottajan tarpeista, erilaisia yhteistyö vaihtoehtoja voidaan pohtia esimerkiksi asiantuntemuksen jakamisen näkökulmasta. Eri yhteistyömuodot voivat avata uusia mahdollisuuksia toteuttaa luontoperustaista toimintaa niin maaseutuyrittäjän kuin myös sosiaali- ja terveysalan ammattilaisen näkökulmasta katsottuna. (Peltola & Karhula 2019, 257.)

Jo entuudestaan yritystoimintaa harjoittava maatila, jonka osana toteutetaan myös hoivamaatila toimintaa, edellyttää tuottajalta ymmärrystä kannattavan liiketoiminnan lainalaisuuksista sekä sosiaali- ja terveys palveluiden tuottamisen erityiskysymyksistä. Oleellista on tehdä moniammatillista yhteistyötä esimerkiksi alueen eri palveluita järjestävien ja maksavien tahojen, toimijoiden, yrittäjien sekä kunnan kanssa. (Peltola & Karhula 2019, 255.)

Hoivamaatiloille asiakkaat voidaan hankkia esim. kunnan kautta tai yksityisinä asiakkaina. Kunnilla, kuntayhtymillä ja valtiolla on sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu. Kunnan tulee järjestää sosiaalihoitolaan mukaiset yleiset sosiaalipalvelut, joihin kuuluvat esimerkiksi sosiaalinen kuntoutus, perheytyö, liikkumista tukevat palvelut, päihde- ja mielenterveystyö ja asumispalvelut. Sosiaalipalveluja on järjestettävä mm. tueksi jokapäiväisestä elämästä selviytymiseen, sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi, osallisuuden edistämiseksi, lapsen tasapainoisen kehityksen tukemiseksi tai päihde- ja mielenterveysongelmiin. Palvelun tarve arvioidaan aina tekemällä palvelutarpeen arviointi. Arviointia tehtäessä asiakkaalla on oikeus kuulla erilaisia vaihtoehtoja palvelun toteuttamismahdollisuuksista sekä niiden vaikutuksista. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021.)

Kunta voi tuottaa palvelun itse tai ostaa sen ulkopuoliselta palveluntuottajalta, esimerkiksi kuntouttavaa hoivamaatila toimintaa järjestävältä tuottajalta. Ulkopuolelta hankittuja palveluja kutsutaan ns. julkisiksi hankinnoiksi, joita säädelään lainsäädännöllä. Hankintamuotoja on erilaisia, esimerkiksi avoin menettely, kilpailullinen neuvottelumenettely tai suoramarkkinointi. (Yli-Viikari & Smed 2018, 63.) Yritykset ja järjestöt eli yksityiset palveluntuottajat, voivat myydä palvelujaan kunnalle tai suoraan asiakkaille (Sosiaali- ja terveysministeriö 2021). Viime vuosien aikana sosiaali- ja terveyspalveluiden ulkoistuksista on tullut arkipäivää. Lähes kaikissa kunnissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita hankitaan jossain määrin ulkopuoliselta palveluntuottajalta. Kilpailutukset ovat lisääntyneet ja yritystoiminnat vahvistuneet. (Junnila & Fredriksson 2012, 5.)

4.1 Aikaisempaa tutkimustietoa

Green Caresta saadaan jatkuvasti uutta tutkimustietoa. Aiheesta on jo paljon mm. kirjallista tutkimusaineisto sekä erilaisia hankkeita on toteutettu jo melko paljon. Tässä opinnäytetyössä poimittu aiempi tutkimustieto rajautuu hoiva- maatalouden ja opinnäytetyön aiheen ympärille.

Hollannissa on tehty tutkimus, jossa selvitettiin mielenterveys- ja päihdekun- toutujien omia kokemuksia maatilatoiminnan kuntouttavista vaikutuksista. Asi- akkaat kokivat maatilatoiminnan tuovan päiviin merkityksellisyyttä ja raken- netta. Päihteet unohtuivat ainakin hetkellisesti mielestä ja huomio kiinnittyi jon- nekin muualle. Maatilalla asiakkailla oli tunne yhteisöllisyydestä ja osallisuus- desta turvallisessa ilmapiirissä. Asiakkaat olivat tottuneet arvostelevaan pu- heeseen itsestään, mutta maatilalla he tunsivat olonsa hyväksytyksi ja kunni- oitetuksi. (Yli-Viikari & Smed 2018, 18.)

Iso-Britannialaisessa tutkimuksessa keskityttiin selvittämään maatilatoiminnan pääasiallisia sisältöjä siellä työskentelevän henkilökunnan näkökulmasta. Oleellisena pidettiin työntekijöiden mahdollisuutta toimia omana itsenään sekä kokea olonsa tervetulleeksi. Positiivisena asiana todettiin myös luonnon yhdis- tyminen työhön sekä mahdollisuus toimia osana kestävästä ruoantuotantoa. Il- mapiiri maatilalla on muut ihmiset huomioonottava, mikä näkyy työntekijöiden välisissä suhteissa ja asiakkaan kohtaamisessa. Voimaannuttavia kokemuksia toi esille mahdollisuus yhdistää työhön omien arvojen mukainen elämäntapa. Samalla tutkimuksessa tuli ilmi, kuinka toimintamalli tukee myös maatilalla asuvan perheen omaa elämänlaatua. (Yli-Viikari & Smed 2018, 18.)

Green Care tunnetuksi Etelä-Pohjanmaalla -hanke oli tehnyt mielenkiintoisen kokeilun kehitysvammaisten päivätoiminnan toteuttamisesta maitotilalla. Ko- keilu toteutettiin Kosolan tilalla Kauhavalla, Ylihärmässä. Kokeiluun osallistui Kauhavan Fransunpuiston asumispalveluyksikön asukkaat ja heistä viisi tutus- tui kerran viikossa maitotilan töihin päivätoiminnan muodossa. Kokeilu järjes- tettiin kolme kertaa ja kesti päivässä aina viisi tuntia. Jo ensimmäisen päivän jälkeen tulokset olivat hyviä. (Aho 2017.) Päivien aikana riitti naurua ja hyvää

mieltä esimerkiksi vasikoiden rapsutusten yhteydessä, mutta myös ns. oikeisiin töihin päästiin muun muassa täyttämällä säilörehuaumojen ympärille tulevia hiekkasäkkejä (Yle Pohjanmaa 2017). Kokeilu osoitti, että maataloilla tapahtuva päivätoiminta soveltuu myös nykyaikaisille maataloille (Aho 2017). Uusissa navettarakennuksissa on se hyvä puoli, että esimerkiksi toimintatilat ja välineet ovat aivan erilaiset kuin vanhoissa navetoissa (Lensu 2017).

Asiakkaina Kosolan tilan emäntä Maili Sillanpää kokee heidän maatilallaan kehitysvammaisten lisäksi mahdollisina mm. mielenterveyskuntoutujat sekä syrjäytymisuhan alla olevat nuoret. Tärkeintä on, että asiakasta kiinnostaa mm. maatalan toiminta, eläimet, kasvit ja luonto. Maatila-avusteinen toiminta saattaa olla hyvä ratkaisu myös sellaisille asiakkaille, joille ei vielä ole löytynyt sopivaa päivätoimintaa. Mielekäs ja motivoiva tekeminen, eläinten hoitaminen ja tunne oikeiden töiden tekemisestä ovat osoittautuneet hyvin palkitseviksi maatalia-avusteisissa Green Care -hoivapalveluissa. (Aho 2017.)

Kähäri ja Niemelä (2016) kertovat, että heidän opinnäytetyönsä käsitteli kuntouttavan maatalatoiminnan hyödyntämistä mielenterveyskuntoutujille. Opinnäyte sisältää myös maatalousyrittäjille tarkoitetun oppaan toiminnan järjestämisestä maatilalla, joka auttaa maanviljelijöitä hoivamaatalatoiminnan kehittämisessä käyttämällä maatalan olemassa olevia resursseja.

Kantoniemen (2017, 2) opinnäytetyössä tavoitteena oli järjestää maatalaympäristössä kehitysvammaisten päivätoimintaa. Tarkoituksena oli kuvailla yhdenlainen esimerkki, kuinka hoivamaataloutta voidaan toteuttaa kehitysvammaisille suunnatun päivätoiminnan muodossa. Kantoniemen opinnäytetyössä keskityttiin selvittämään maatalia-avusteisen päivätoiminnan sopivuutta kehitysvammaisille sekä sitä, miten heidän yhteistyönsä onnistuu yhdessä sekä yksilöinä. Lisäksi kerättiin tietoa, mitä mieltä maanviljelijät olivat päivätoimintakokeilusta.

Green Care - GREEN KARELIA -hankeen yhtenä päämääränä oli lisätä palvelupilottien avulla yhteistyötä Green Care -palvelutuottajien, ostajien ja eri koh-

deryhmien välillä. Pilottien tavoitteena oli luoda kokemuksia luontoperustais-
ten palveluiden vaikutuksista sekä saada asiakaskokemuksia ja -palautetta
palvelumuotoilun tueksi. Yksi piloteista oli Kuntouttava työtoiminta maatilalla -
palvelupilotti, johon osallistui kahdeksan pitkäaikaistyötöntä. Toteutus tehtiin
yhteistyössä Joensuun, Siun soten ja Green Care sosiaali- ja terveysalan yri-
tysten kanssa. Tulokset olivat huikeat, sillä useammalle asiakkaalle löytyi jokin
jatkopolku työpajan jälkeen. Tuloksia voidaan jatkossa hyödyntää Siun soten
alueella kuntouttavan työtoiminnan työpajojen sekä muiden työllisyyspalvelui-
den kehittämisessä. (Palpatzis 2019, 21, 24, 25.)

Pohjois-Irlannissa ja Irlannin rajaseudulla toteutettiin projekti nimeltään
SoFAB, jonka tuotoksena tehtiin käsikirja hoivamaatila palveluiden tarjoajille
sekä niiden käyttäjille. Käsikirja auttaa ymmärtämään, mitä laadukkaiden ja te-
hokkaiden palvelujen luominen, hallinta ja käyttö edellyttää. Se sisältää koke-
muksia 20 maatilalta, joissa tehtiin kokeiluja hoivamaatilatoiminnan toteuttami-
sesta. Asiakkaina toimi yhteensä 66 erityistarpeita vaativaa tai mielenterveys-
ongelmaista aikuista. Sekä maanviljelijöiden että asiakkaiden kokemuksista
kerättiin tietoa koko projektin ajan. Käsikirja auttaa myös ymmärtämään hoiva-
maatalouden taustaa ja sitä tukevia perusarvoja ja opastaa hoivamaatalouden
palveluiden suunnittelun ja tuottamisen eri vaiheissa. (Kinsella 2014.)

4.2 Green Care -peruselementit hoivamaatilatoiminnassa

Maatilalla luonto on jatkuvasti läsnä eri tavoin. Maatila-ympäristössä on paljon
erilaisia luontotyyppisiä, kuten niittyjä, laitumia, peltoja ja metsää sekä vesis-
töjä. Hoivamaatalouden kautta ihminen luo yhteyksiä, jotka tukevat hyvinvoin-
tia. Ihminen on osa luontoa ja voidaan sanoa, että ympäristön hyvinvointi on
suoraan yhteydessä ihmisten hyvinvointiin. (Soini 2012, 249, 250.)

4.2.1 Luontoperustaisuus maatilalla

Maatalouden luontosuhde ei ole yksiselitteinen. Voidaan ajatella, että ihminen
on irrottautunut luonnosta yrittäessä maanviljelyn kautta hallita luontoa. Maa-
talous on myös peruuttamattomasti muuttanut alkuperäistä luontoa, mutta sa-
malla maatalouden kautta on syntynyt uusia luontotyyppisiä, kuten nyt arvossa

olevat kedot ja niityt. Todellisuudessa maatalouden kautta ihminen on todella läheisissä tekemisissä luonnon ja ekosysteemin kanssa, sillä maatalous tuo ihmisen toiminnalliseen yhteyteen luonnon kanssa. (Soini 2012, 250.)

Maatalous pitää sisällään huolenpitoa maasta ja eläimistä. Maata viljellessä ihminen asettuu riippuvaiseksi maastaan luottaen siihen, että kylvetyt siemenet kasvavat ja tuottavat satoa. Tämän nähdään olevan moraalista ja hyveitä edistävää toimintaa. Ihminen ei pysty hallitsemaan luontoa maatalouden kautta. Enintään ihminen pystyy vaikuttamaan joihinkin kiertokulkuihin ja eläinten käyttäytymiseen. Maanviljely ja eläinten hoitaminen lisäävät kunnioitusta sekä nöyryyttä luontoa kohtaan ja opettavat elämän luonnollista rajallisuutta. Luonnon ehdoilla ja sen rytmissä eläminen tekee luontosuhteesta erityisen. Maanviljelyssä ihminen on konkreettisesti tekemisissä maaperän kanssa. Vaikka luonto ja maaperä ovat myös resurssi, on niistä tärkeää pitää hyvää huolta: luonnolta ei voi vain ottaa, sille on myös annettava. (Soini 2012, 248, 250.)

Suomessa kaupungistuminen yleistyy jatkuvasti ja elin- ja työolosuhteet muuttuneet merkittävästi. Siksi ei ole yllättävää, että ihmisillä on tarve kasvattaa tietoisuuttaan luontoa ja luonnonelementtejä kohtaan. (Leck 2013, 22, 23). Tällöin onkin oleellista miettiä, kuinka ihmisten luontoyhteyden syntymistä ja ylläpitämistä tuetaan kaupunkiympäristöissä. Kaupunkien lähelle tai jopa niiden sisäpuolelle jääneiden mautilojen säilyttäminen ja hyödyntäminen korostuu entistä tärkeämmäksi. Ihmiset voivat tällaisilla mautiloilla harjoittaa esimerkiksi pienimuotoista viljelyä, tuntea osallisuutta ja saada yhteyden luontoon. (Soini 2012, 252.)

Ekososiaalisessa sosiaalityössä ihminen ja hänen ympäristönsä ajatellaan kokonaisvaltaisena systeeminä: fyysisenä, sosiaalisena, kulttuurisena, emotionaalisenä ja historiallisena. Tässä systeemissä kaikki asiat vaikuttavat kaikkien keskeistä on erilaisten yhteyksien ymmärtäminen ihmisen ja ympäristön hyvinvoinnin luomisessa. Juuri näihin yhteyksiin hoivamaatalous pureutuu ihmisen, luonnon ja yhteisöjen välillä. (Soini 2012, 252, 253.)

4.2.2 Kokemuksellisuus maatilalla

Maatilalla tekeminen ei lopu koskaan. On istuttamista, rikkaruohojen kitkentää, kastelua, niittämistä, sadonkorjuuta, säilömistä, rakennusten korjaamista, huoltotöitä, lumenluontia ja niin edelleen. Monet töistä ovat kuitenkin sen luonteisia, että niistä suoriutuu kokemattomampikin. Töiden aikana näkee oman käden jälkensä, ajattelu aktivoituu sekä tiedot ja taidot karttuvat. (Soini 2012, 250.)

Tekemisen kautta ihminen on myös yhteydessä ympäröivään maailmaan sekä muihin ihmisiin. Maatilalla keskitytään arkipäiväisten rutiinien hoitamiseen, eikä niinkään esimerkiksi ihmisen mahdollisiin ongelmiin tai diagnooseihin. Tämä antaa tunteen ”normaaliudesta”. (Soini 2012, 250, 251.) Ongelmat tiedostetaan, mutta niiden ei anneta hallita, vaan elämä pyritään tekemään mielekkääksi olemassa olevien edellytysten pohjalta (Jokela 2017, 38).

Sosiaalipsykologi Jaana Venkula viittaa tekniikan filosofiaan Albert Borgmanniin ja puhuu fokaalista toiminnasta, joka tarkoittaa taitoja vahvistavan toiminnan lisäämistä ja tulokseen suuntautuvan toiminnan sisältävien syvällisten taitojen löytämistä. Fokaali asia ja sen ympärillä oleva toiminta vaatii keskittymistä ja yhdistää samalla päämäärät ja keinot, mielen ja ruumiin sekä ruumiin ja maailman. Esimerkiksi lampaan voidaan ajatella olevan fokaali asia, kun taas lampaan silittäminen, ruokkiminen, keritseminen sekä aitausten rakentaminen on fokaalia toimintaa. Toiminta kietoo ihmisen maailmaan samalla vapauttaen hänet minkäänlaisesta pakon tunteesta. Fokaaliin toimintaan yhdistetään myös ennustamattomuus, jolloin ihminen oppii sietämään epävarmuutta. Sellaiset toiminnat, joissa ennalta arvaamattomuus on maatilalla töissä läsnä, voivat olla esimerkiksi viljelystyöt tai eläinten hoitaminen. (Soini 2012, 250.)

Kaupungissa ympäristö voi olla rauhattomampaa kuin maaseudulla, eikä asioiden ääreen välttämättä malteta pysähtyä. Kaiken maatilalla tapahtuvan toiminnan lisäksi, maatila voidaan kokea rauhalliseksi ja rauhoittavaksi ympäristöksi, jossa on hiljaisuutta sekä mahdollisuus vetäytyä omaan rauhaan. Rentoutumisen kautta ihminen voi edetä kohti toiminnallisuutta. Työtehtäviä voidaan suunnitella sen mukaan, mitä asiakas kokee osaavansa ja jaksavansa.

Voimavarojen ollessa vähissä, myös joutenolo on sallittua. Maatilalla vietetään paljon aikaa ulkoilmassa, jossa luonto tarjoaa aistittavaa ja havainnoitavaa, esimerkiksi kasveja, lintuja ja erilaisia sääilmiöitä. Monille kontakti eläimiin on tärkeää, sillä ne tuovat iloa ja elämyksiä sekä turvaa, lohtua ja luottamusta. Niiden avulla voidaan myös työstää erilaisia tunteita sekä auttaa sosiaalisten suhteiden rakentumista. (Jokela 2017, 37, 38.)

4.2.3 Osallisuus ja yhteisöllisyys maatilalla

Maatilatoiminnan avulla voidaan lisätä tunnetta osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä. Kuntoutusprosessissa on oleellista, että ihminen nähdään yksilönä, joka saa kehittyä omista lähtökohdistaan. Ihmisen tulee saada tunne, että hän tulee nähdyksi ja hänen vahvuuksiinsa kiinnitetään huomiota. Yhteisöllisessä ajattelussa hyödynnetään arjessa vaikuttavia voimaannuttavia tekijöitä. Maanviljelijät ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset korostavat, että maatilalla elämä on perusasioiden äärelle keskittyvää "todellista, oikeaa elämää". Tilanteet ovat aitoja, eikä niitä ole keinotekoisesti järjestetty. Ympäristönä se on lähellä normaalielämää ja -yhteiskuntaa verrattuna laitosten tarjoamiin palveluihin. (Jokela 2017, 38.)

Maatila-avusteinen toiminta antaa mahdollisuuden kontakteihin ja keskusteluihin tavallisten ihmisten kanssa. Maalaisympäristössä aistit ja tunteet heräävät, kadoksissa olleet taidot löytyvät uudelleen ja ihminen ottaa paremmin vastaan tarjottua apua. Työnteko antaa mahdollisuuden sosiaaliselle toiminnalle, sillä samalla ihminen kuuluu osaksi työyhteisöä ja työkavereita. Tärkeää on, että jokaista arvostetaan omana itsenään, ketään ei leimata ja kaikkia pidetään tavallisina työntekijöinä, joiden kanssa keskustellaan arkisista asioista. (Jokela 2017, 38.)

Omasta työstä huolehtiminen luo tunteen tarpeellisuudesta osana yhteisöä sekä kokemuksen vaikuttaa yhteisön toimintaan sekä sen ulkopuolelle. Samalla se kannustaa ja antaa rohkeutta vaikuttaa voimakkaammin myös omaan elämään. (Soini 2012, 251.) Yhteisön jäsenenä maatila-avusteiseen toimintaan

osallistujat voivat luoda ja kehittää ihmissuhteitaan sekä saada uusia kontakteja yhteisön ulkopuolelle. Yhteisöön kuulumisen antaa kiinnipitävän voiman sekä yhdessä vaikuttamisen mahdollisuuden. (Jokela 2017, 38.)

5 TOHINOJAN LYPSYKARJATILA

Maatalousyrittäjäksi määritellään henkilö, joka työskentelee omalla maatilallaan ja saa sieltä pääasiallisen tulonsa. Maatilojen määrä on vähentynyt viime aikoina, mutta myös maatilojen koot ovat kasvaneet. Maatalousyrittäjiltä edellytetään nykyään parempaa liiketoimintaosaamista sekä kilpailukykyä. Maatillisten toimintakenttä on myös laajentunut tarjoten erilaisia erikoistumis- tai uudistusmahdollisuuksia, esimerkiksi Green Care -toimintaan tai matkailuyrittäjyyteen. (Peltola & Karhula 2019, 254.)

Tohinojan tila on aikoinaan ollut torppana osana Huovilan tilaa, josta se myöhemmin on lohkottu omaksi maatilakseen. Ainakin 1940-luvun loppupuolelta lähtien maatilalan tuotanto on keskittynyt pääasiassa maidontuotantoon sekä viljan viljelyyn. Tohinojan tilalle tehtiin viimeisin sukupolvenvaihdos vuoden 2019 alussa, joka tarkoittaa, että olemme nyt viides sukupolvi tällä maatilalla. Tulevaisuuden suunnitelmissa tarkoituksenamme on keskittyä viljelyn lisäksi enemmän maidontuotantoon sekä Green Care toimintaan. Maatilalla sijaitsee tällä hetkellä ns. vanha navetta vuodelta 1947, jossa tällä hetkellä kasvatetaan nuorkarjaa eli hiehoja. Lypsylehmien pihattonavetta on rakennettu vuonna 2002. Tohinojan maatilaa tullaan tulevaisuudessa uudistamaan, jolloin tavoitteena on mm. kunnostaa lehmien elintiloja, rakentaa hiehoille uudet tilat, uudistaa ruokintajärjestelmää, muuttaa lypsytyö robottitoimintaiseksi sekä ottaa tiloissa ja ympäristössä huomioon Green Care -toiminnan toteuttaminen.

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyön toteutuksen aikataulu sijoittuu vuosille 2020–2021.

Maaliskuussa 2020 ideapaperini hyväksyttiin, minkä jälkeen lähdin tekemään opinnäytetyön suunnitelmaa. Samalla otin yhteyttä ohjaavaan opettajaani sekä opponenteihin. Huhtikuussa esitin opinnäytetyöni suunnitelman hyväksytysti. Koko kesä kului teoriaosuuden kirjoittamisessa. Päällekkäin osuneen

harjoittelun takia, aloitin benchmarking-kumppaneiden etsimisen vasta syyslokakuussa. Molemmat varmistuneet haastattelut toteutin joulukuun ja tammi-kuun aikana. Samalla tein korjauksia opinnäytetyöni teoriaosuuteen. Helmi-kuun aikana litteroin ja analysoin haastatteluaineistot. Maaliskuun ja huhtikuun aikana kirjoitin tutkimustulokset, johtopäätökset sekä pohdinnan ja tein viimeistelyt opinnäytetyöhöni. Aikataulutusta muuttui hieman vuoden aikana, mutta loppujen lopuksi sain opinnäytetyön tehtyä ajallaan eli viimeistään keväälle 2021.

Opinnäytetyön idea lähti liikkeelle tulevaisuuden haaveistani eli oman Green Care -yritystoiminnan järjestämisestä, jota haluan edistää tämän opinnäytetyön avulla. Minun lisäkseni toimeksiantaja eli Tohinojan maatalon omistaja hyötyy opinnäytetyöstäni pystyessään tulevaisuudessa esimerkiksi paremmin parantamaan maatalotoiminnan monipuolisuutta, toimivuutta sekä kannattavuutta. Opinnäytetyö rajautuu tarkastelemaan Green Care -toiminnan järjestämisen mahdollisuuksia Green Care -peruselementtien, toimintaympäristön, asiakkaiden sekä Green Care -toiminnan ja maatalousalan yhdistämisen näkökulmasta.

Opinnäytetyöni pääkysymyksenä on selvittää: Mitä mahdollisuuksia Tohinojan lypsykarjatilalla antaa luontoperustaisen hoivamaatalotoiminnan toteuttamiselle?

Alakysymyksiä etsin vastausta seuraaviin kysymyksiin:

- Kuinka Green Care toiminnan peruselementit toteutuvat Tohinojan lypsykarjatilalla?
- Mitä tulee huomioida Tohinojan lypsykarjatilalla toimintaympäristössä, jotta hoivamaatalotoiminnan toteuttaminen mahdollistuu?
- Mitä asioita tulee huomioida ja selvittää asiakkaisiin liittyen ennen hoivamaatalotoiminnan aloittamista?
- Mitä haasteita ja mahdollisuuksia Green Care -toiminnan ja maatalousalan yhdistäminen voi tuoda eteen?

6.1 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön menetelmäsuuntauksena on laadullinen tutkimustapa. Kananen (2017, 35) mukaan laadullisen (kvalitatiivisen) tutkimuksen tavoitteena on tutkittavan ilmiön kuvaaminen, syvällinen ymmärtäminen ja tulkitseminen. Tyyppillisiä piirteitä laadulliselle tutkimukselle on tutkimuksen toteuttaminen aiossa ympäristössä sekä keskittyä tutkimaan yksittäistä tapausta. Tutkittavasta tapauksesta pyritään saamaan irti mahdollisimman paljon, joka tarkoittaa sitä, että tapausta käsitellään syvyysuunnassa. Laadullisessa tutkimuksessa pureudutaan pääasiassa prosesseihin, joissa ollaan kiinnostuneita merkityksistä. (Kananen 2017, 36.) Prosessin laadullisesta tutkimuksesta tekee esimerkiksi se, että eri vaiheet eivät välttämättä ole etukäteen selkeästi jäseneltävissä, vaan esimerkiksi tutkimustehtävää tai aineistonkeruuta koskevat päätökset voivat muotoutua vähitellen tutkimuksen teon aikana. Laadullinen tutkimuksessa aineistonkeruun väline on tutkija itse. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimustoiminta voidaan ymmärtää myös eräänlaisena oppimistapahtumana, jonka aikana tutkija pyrkii kasvattamaan tietoisuuttaan tarkasteltavana olevasta ilmiöstä. (Kiviniemi 2018, 73, 79.)

Tässä opinnäytetyössä laadullinen tutkimusmenetelmä näkyy prosessinomaisena oppimistapahtumana ja tietoisuuden kasvattamisena. Opinnäytteessä keskityttiin ymmärtämään ja tulkitsemaan tutkittavia ilmiöitä ja merkityksiä syvyysuunnassa. Laadullisen tutkimuksen omaisesti prosessin eri vaiheet jäsentyivät pikkuhiljaa tutkimuksen edetessä. Tutkimusta tehdessä on hyvä ymmärtää, että tutkimuksen lähestymistapa on vain välinearvo, eikä se ole itseisarvo tai tutkimuksen tavoite. Menetelmää käytetään vain välineenä tietyn ongelman ratkaisemiseksi. (Puusa & Juuti 2020, 75.)

6.1.1 Benchmarking eli vertailuanalyysi

Benchmarking eli vertailuanalyysi tarkoittaa menetelmää, jossa suunnitelmallisesti toteutetun vertailun avulla opitaan vertailukumppaneilta tai esikuvilta. Tavoitteena on vertailun kautta saada arvioitavissa ja mitattavissa olevia parannusehdotuksia omaan toimintaan sekä tietoa ja uudenlaisia näkemyksiä. (Lindberg 2013, 57.) Vertailun kohteena voi esimerkiksi olla organisaation

tuottavuuden, laadun, työprosessien ja työtapojen tehokkuus (Proakatemia 2019). Vertailukehittämisessä olennaista on toisilta oppiminen ja oman toiminnan kyseenalaistaminen sekä menestyksen takana olevien prosessien tunnistaminen. Menetelmää käyttävät monesti erilaiset tiimit sekä verkosto- ja prosessiorganisaatiot, mutta se sopii myös yksilötason oppimiseen ja kehittämiseen. Parhaimmillaan vertailuanalyysi saa aikaan oivaltavaa oppimista, auttaa asettamaan kunnianhimoisia ja realistisia tavoitteita sekä osoittaa, kuinka tavoitteet voidaan saavuttaa. (Lindberg 2013, 57.)

Jatkuvasti muuttuvassa maailmassa lähes jokaiselta menestyvältä yritykseltä edellytetään jonkinlaisia kehittämistavoitteita. Vertailukehittäminen antaa hyviä valmiuksia vastata toimintaympäristön ja asiakkaiden muuttuviin vaatimuksiin. Toisten yritysten hyväksi todetut käytännöt ja niiden omakohtainen näkeminen madaltavat monesti muutosvastarintaa. Benchmarking auttaa myös hahmottamaan erilaisia skenaarioita oman yrityksen näkökulmasta, jolloin esimerkiksi uusien käytäntötapojen haltuunotto helpottuu. (Lindberg 2013, 57.)

Benchmarking toteutetaan usein ennalta sovitulla vierailulla organisaatioon, jonka kanssa omaa toimintaa halutaan vertailla. Parhaista käytännöistä voidaan tehdä vertailua myös esimerkiksi etsimällä tietoa erilaisista julkaisuista kuten artikkeleista, kirjoista tai Internet-sivuilta. (UEF 2020.)

6.1.2 Benchmarking -prosessi

Benchmarking valikoitui opinnäytetyöni tutkimusmenetelmäksi, koska sen avulla voitiin luontevalla tavalla saada tietoa tutkimuskysymyksiini. Menetelmänä se toimii hyvin aloittelevalle yrittäjälle tai yritystoiminnan perustamisesta kiinnostuneelle, sillä menetelmän avulla pystytään vertailemaan toimintaa ja saamaan tietoa samantyylistä yritystoimintaa jo toteuttavilta yrittäjiltä. Lisäksi pystyttiin tekemään mahdollisesti tulevalle yrittäjälle tärkeää verkostoitumista muiden alan yrittäjien kanssa.

Benchmarking-vierailu on järjestelmällisempi oppimistapa verrattuna normaaliin yritysvierailuun. Alussa määritellään oma kehittämistä kaipaava kohde, joka on mahdollisimman selväpiirteinen. Jokaiselle kehittämiskohteelle etsi-

tään vertailukumppani, eli organisaatio, jossa kyseinen yritys onnistuu paremmin. Benchmarking vaatii hyvän pohjustustyön, jolloin suunnitellaan avuksi esimerkiksi lista vierailun aikana havainnoitavista ja kysyttävistä asioista. Tämän jälkeen kerätään tietoa, kuinka vertailukumppanit toteuttavat vertailtavaa kohdetta. Vierailun ja muun tiedonhaun jälkeen tuloksia tulkitaan kritiikkiä ja luovuutta käyttäen sekä sovelletaan oman organisaation yhteyteen. On tiedostettava, että kaikki vertailukohteen hyvät puolet eivät ole aina suoraan sovellettavissa omaan toimintaan. Siksi on tärkeää erottaa omiin kehittämiskohteisiin sopivat tiedot, joita voidaan suoraan soveltaa ja joista voidaan oppia uutta. On myös syytä varautua siihen, että benchmarkingissa tulee monesti esille sellaista uutta tietoa, johon ei pystytä ennalta varautumaan. Tämä yllättäväkin tieto on mahdollisuuksien mukaan hyvä käyttää hyödyksi. (Ojasalo ym. 2014, 186.) Alun perin opinnäytetyön tarkoituksena oli teemahaastattelun lisäksi toteuttaa myös vierailukäynti kumpaankin benchmarking-kumppanin yritykseen, mutta tätä ei valitettavasti saatu toteutettua Koronavirus -pandemian vuoksi. Tästä syystä tulokset pohjautuvat kokonaan teemahaastattelujen kautta saatuihin tietoihin.

Opinnäytetyöni benchmarking -prosessiin osallistujiksi valittiin kaksi eri tavoin hoivamaataloutta toteuttavaa yritystä, joiden kautta saisin tietoa tutkimuskysymyksiini sekä hoivamaatilatoiminnan toteuttamiseen. Valitsin yritykset sen mukaan, miten pystyisin soveltamaan benchmarking -yritysten toimintaa Tohinojan maatilalle. Pyrin valitsemaan sellaiset yritykset, joiden maatilalla olisi tuotantoeläimiä tai muutoin paljon maatilalla eläimiä. Tämä antaa parempaa vertauskuvaa Green Care -toiminnan yhdistämisen mahdollisuuksista Tohinojan lypsykarjatilalle kuin maatilat, joissa ei ole yhtään eläimiä tai vain pieni määrä eläimiä. Valintaan vaikutti myös oma henkilökohtainen kiinnostukseni siihen, minkä tyylistä hoivamaatilatoimintaa voisin mahdollisesti nähdä itseni toteuttavan Tohinojan maatilalla.

Benchmarking -prosessiin kuuluu vahvasti oppinen. Teemahaastatteluiden aikana oli tärkeää keskittyä siihen, ”miten me teemme ja miten he tekevät.” Oleellista on ymmärtää omat vastaavat prosessit, jotta vertailua ja oppimista

tapahtuu. Benchmarkingin avulla tulevaisuudessa Tohinojan maatilaa kehittäessä voidaan paremmin asettaa kehitystavoitteita hoivamaatilatoiminnan toteuttamiseksi. Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää tehdessä suunnitelmia, aikatauluja ja investointeja. Benchmarking -prosessi auttaa viemään sovellettavia ja opittuja asioita suunnitellusti loppuun sekä vakiinnuttamaan ne käytäntöön. (Tuominen 2016, 10.)

6.1.3 Teemahaastattelu

Opinnäytetyössäni aineistonkeruumenetelmänä oli teemahaastattelu. Teemahaastattelussa edetään tiettyjen keskeisten etukäteen valittujen teemojen ja tarkentavien kysymysten varassa. Teemahaastattelussa korostetaan ihmisten tulkintoja asioista, heidän asioille antamiaan merkityksiä sekä sitä, miten merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa. Teemahaastattelussa keskitytään löytämään merkityksellisiä vastauksia tutkimuksen tarkoituksen ja ongelmanasettelun tai tutkimustehtävän mukaisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75.)

Teemahaastattelu on tutkimushaastattelutapa, jota käytetään kerätessä laadullista tutkimusaineistoa. Lähtökohtana on määrittää tutkimusongelma, jonka perusteella tarkentuu, millainen on tutkimusasetelma, millaista aineistoa hankitaan ja millä menetelmällä. Teemahaastattelu valikoitui opinnäytetyöni aineistokeruumenetelmäksi, sillä se palveli tutkimuksen tarkoitusta ja toimi luontevana osana benchmarking -menetelmää. Teemahaastattelu on eräänlainen keskustelu, jossa keskusteluaiheet keskittyvät tutkimusaiheen ympärille. Keskustelun aikana tutkija pyrkii saamaan selville tutkimusongelmaan kuuluvat oleelliset asiat. Haastattelu on tavoitteellinen tiedonkeruun tilanne, joka toteutetaan aina tutkijan aloitteesta ja yleensä nauhoitetaan. Näin tehtiin myös tämän opinnäytetyön tiedonkeruun toteutuksessa. (Eskola ym. 2018, 27, 28.)

Haastatteluja on olemassa eri strukturointiasteisia. Toisissa kysymykset on muotoiltu tiukasti etukäteen ja haastattelijä ohjaa haastattelutilannetta tarkasti kysymysten mukaan. Teemahaastattelu sijoittuu strukturoidun ja strukturoimattoman haastattelun välimaastoon. Teemahaastattelussa aihepiirit ovat ennalta määrätty, mutta ne eivät ole tarkkaan muotoiltuja tai tietyssä järjestyk-

sessä. Aihealueista olin pohtinut ja kirjoittanut keskustelua helpottavan ja tutkimuskysymyksiini pohjautuvan teemarungon. Teemarunko toimi haastattelun aikana ns. tukilistana sekä itselleni että haastateltavalle. Ennen haastattelun toteuttamista kävin haastateltavien kanssa läpi teema-alueet sekä teemarungon. (Eskola ym. 2018, 28–30.)

6.1.4 Aineistonkeruuprosessi

Aineistonkeruu lähti liikkeelle haastateltavien etsinnällä. Sopivien haastateltavien etsintään kannattaa panostaa, sillä oikeiden henkilöiden/yritysten, tavoittaminen antaa varmemmin haluttua tietoa ja kokemusta. Tärkeintä on miettiä haastateltavat tutkimusongelman mukaan. Ensimmäisen sopivan yrityksen löysin Green Care Finland ry:n verkkosivuston kautta ja päätin ottaa mahdolliseen haastateltavaan yhteyttä sähköpostilla. Sähköpostiviestissä kerroin mm. pääkohdat opinnäytetyöni aiheesta, tutkimuskysymyksistä sekä teemahaastattelun toteutuksesta. Lisäksi sähköpostiviesti sisälsi liitteenä tutkimuslupalomakkeen ja teemahaastattelurungon aiheisiin etukäteen tutustumista varten. Tehokkain tapa haastateltavan löytämiseksi on olla henkilökohtaisesti yhteydessä mahdolliseen haastateltavaan. Luontevimmat tavat yhteydenottoon voivat olla esimerkiksi sähköposti tai sosiaalinen media. Toisen haastateltavan yrityksen sain aluksi sovittua hyvissä ajoin, mutta lopulta kyseinen yritys perui haastattelun. Lähdin pian etsimään uutta haastateltavaehdokasta, mutta en saanut sähköpostiviesteihini vastausta, tai vastaus oli syystä tai toisesta kieltävä. Sopivien haastateltavien etsintä voi olla työläs vaihe ja välillä potentiaalisista haastateltavista voi joutua tinkimään, jos heitä ei tavoita tai he kieltäytyvät haastattelusta. (Ks. myös Eskola ym. 2018, 30, 31.) Lopulta sopiva haastateltava kuitenkin löytyi.

Haastattelu on aina vuorovaikutustilanne, johon vaikuttavat moninaiset sosiaaliset tekijät. Siksi onkin syytä miettiä, missä haastattelu toteutetaan. Haastattelu paikan kannattaa olla rauhallinen, haastateltavalle tuttu paikka, jonne hänen on helppo saapua ja jossa hänen on miellyttävä olla. Liian virallinen tai epävarmuutta luova tila voi tehdä haastattelutilanteesta liian jäykän tai epäluontevan. Sopiessani haastattelun ajankohtaa, annoin haastateltavan päät-

tää, missä ja milloin hän haluaa haastattelun pidettävän, jotta haastattelutilanne olisi hänelle mahdollisimman miellyttävä. Haastattelun tallentamisessa käytettiin apuna äänittämistä. Nauhoittamiseen voidaan käyttää ammattimaista nauhuria, mutta myös nykyisissä älypuhelimissa on olemassa hyvät äänitysominaisuudet. Älypuhelinia käytettäessä on kuitenkin hyvä muistaa laittaa päälle esimerkiksi lentokonetila, jotta äänitys ei vahingossa katkea sattumalta kesken kaiken tulevaan puheluun. (Ks. myös Eskola ym. 2018, 33–35.)

6.1.5 Aineiston analyysi

Äänitetyt haastatteluaineistot tulee litteroida eli muuntaa tekstimuotoon. Litterointi voidaan tehdä sanatarkasti huomioiden myös esimerkiksi erilaiset eleet puheen välissä, tai yleisluontoisesti kirjaten ylös vain sanomisen sisältö. Äänitteiden purussa voidaan käyttää apuna teknisiä apuvälineitä ja ohjelmistoja. (Kananen 2015, 129.) Opinnäytetyössäni hyödynsin apuna ilmaista litterointiin tarkoitettua ohjelmistoa. Purin oman tutkimusaineistoni melko sanatarkasti jättäen kuitenkin pois liiallisia puheessa kuuluvia täytesanoja. Huomioin myös joitakin tekstiin vaikuttavia eleitä, kuten naurahduksia.

Aineiston analyysin toteutin teemoittamisen avulla. Teemoittamisella tarkoitetaan aineiston pilkkomista ja järjestelyä eri aihepiirien mukaan. Tarkoituksena on löytää litteroidusta aineistosta tutkimusongelmaan liittyviä olennaisia aiheita. Aineistonkeruun tapahtuessa teemahaastattelulla, voidaan teemoittamisessa käyttää apuna teemahaastattelussa käytettyä teemarunkoa ja peilata analyysi tämän pohjalle. (KAMK 2021.) Tällöin keskeistä on se, mitä haastateltavat kunkin teeman kohdalla puhuvat, jolloin huomio kiinnitetään tutkittavien antamien merkitysten löytämiseen (Moilanen & Rähä 2018, 60).

Merkitysten etsimiseen tutkimusaineistosta voidaan apuna käyttää koodaamista. Koodaaminen voidaan toteuttaa monin tavoin, esimerkiksi värien avulla tai ”lakanoilla” eli hahmottelemalla isolle paperille pääluokat ja alaluokat sekä näiden keskinäiset suhteet. Yhä yleisempää on käyttää myös erilaisia laadullisen aineiston käsittelyohjelmia, esim. ATLAS.ti. Opinnäytetyössäni käytin koodaamisen apuna perinteisiä värikyniä. Ideana on merkitä tekstiin eri väreillä samaan teemaan kuuluvat tekstikohdat. (Juhila 2021.) Analyysiä voidaan

tehdä myös lukemalla aineistoa useampaan kertaan ja sitä kautta pohtia ja ymmärtää, mitä aineisto viestii. Pienien aineistojen osalta tämä voi riittää, eikä aineiston edelleen jalostamista välttämättä tarvita. (Kananen 2015, 162, 163). Opinnäytetyön tekijänä koin, että aineiston perusteellinen lukeminen ja koodaaminen riittivät toteamaan aineistosta löytyvät tutkimuskysymyksiin pohjautuvat merkitykset.

7 TULOKSET

Tulokset koostuvat kahdesta eri tavoin Green Care -toimintaa toteuttavan yrityksen teemahaastatteluista, joita vertaan Tohinojan lypsykarjatilán tämänhetkiseen toimintaympäristöön ja toimintamuotoon. Tutkimusaineistosta on kerätty tutkimuskysymyksiin pohjautuvia merkityksiä käyttäen apuna teemahaastattelurunkoa. Haastateltavana oli lapsille ja nuorille maatilaympäristössä pitkä- ja lyhytaikaissijoitusta tarjoava ammatillinen perhekoti, jonka toimintatavat pohjautuvat mm. sosiaalipedagogiseen työskentelytapaan, yhteisökasvatukseen ja kuntouttavaan työotteeseen. Toisena haastateltavana oli maatila, joka tarjoaa sosiaalista kuntoutusta yksilö- ja ryhmävalmennuksena sekä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan ja tuetun työtoiminnan muodossa. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on suunnattu lapsille ja nuorille, kun taas yksilö- ja ryhmävalmennus sekä tuettu työtoiminta ovat tarkoitettu aikuisille. Lisäksi maatilan palveluihin kuuluvat lukuisat hyvinvointi- ja virkistyspalvelut.

Tulosten raportoinnissa haastateltavista on käytetty nimityksiä ”haastateltava” tai ”toinen haastateltava” heidän yksityisyyden suojan turvaamiseksi. Tutkimuseettisiin periaatteisiin vedoten tuloksissa ei myöskään ole käytetty haastateltavien esille tuomia omaan elämään liittyviä henkilökohtaisia asioita.

7.1 Green Care -peruselementtien näkyminen hoivamaatilan käytännön työssä

Molemmat haastateltavat kertoivat Green Care -peruselementtien olevan Green Care -toiminnan ydintä, joihin kaikki tekeminen ja toiminta perustuvat. Toiminnalla tulee aina olla tarkoitus ja tähän luontoperustaisuus, kokemuksellisuus ja osallisuus/yhteisöllisyys antavat pohjan. *Aina jotenkin se luonto on*

osana sitä mitä me tehdään, koska se on meidän mielestä niin hoitava ympäristö et jos me lähdetään vaikka tekemään metsäretki...meil on siel yks laavu-paikka ni siin aina mieltii et se on kivaa olla yhdessä, mut onhan sillä toiminnalla joku muu merkitys aina. Asiakkaan omat tavoitteet ohjaavat sosiaalialan palveluissa toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Kaikki se mitä me tehdään ni liittyy siihen, mitkä ne asiakkaan tavoitteet on, silloin jos puhutaan sosiaalipalveluista.

Maatilalla luonto on jatkuvasti läsnä ympäristössä ja tekemisessä. Luontoperustaisuus tulee maatilalla vahvasti esille, sillä luonto on osa maatilalla elämintä ympäri vuoden. Haastateltavat kuvaavat tätä seuraavin lausein: *Kylhän meidän lapset on mukana kaikessa mitä me tehdään: eläinten hoitamisessa, peltotöissä, jopa metsätöissä. Ihan joka paikassa mukana kaikella tavalla.*

Me ollaan täällä maalla ihan siis peltojen ja metsien, järvien ja lampien keskellä. Se luonto on hyvin läsnä kaikessa. Ja asiakkaiden kanssa mennään sinne luontoon ja sitten toisaalta voidaan käyttää esimerkiksi luonnonmateriaaleja.

Yhteisöllisyys on aina ollut maatiloilla vahva osa arkea. Varsinkin ennen vanhaan työt hoidettiin aina isolla talkoo porukalla, johon osallistuivat naapurit kyläläisiä myöten. Työtapojen muuttuessa nykyään näin isoa talkoo porukkaa ei nykyään enää tarvita, mutta silti tämä yhteisöllinen toimintatapa näkyy maatiloilla edelleen, minkä takia se antaa Green Care -toiminnalle mainion perustan vahvan yhteisöllisyyden rakentamiselle. Haastateltava kertoi, kuinka he tekevät yhteistyötä muiden alan toimijoiden kanssa ja järjestävät yhteisiä tapahtumia ja tekemistä: *Me on tehty aina yhteistyötä ja he on tullu meille aina perunan nostoon. On sit ollu tämmösiä sadonkorjuu juhlapäiviä heidän kanssa yhdessä ja kaikenlaista semmosta sosiaalista toimintaa.* Haastateltava kertoi myös kuinka erilaisten ryhmien vierailut ja elämäntilanteessaan tukea kaipaavat nuoret, jotka ovat tulleet kesätöihin, lisäävät yhteisöllisyyttä. Jopa kansainvälisyys näkyi yhteisöllisessä toiminnassa. *Meil on esimerkiksi ulkomaalaisia vapaaehtoistyöntekijöitä aina. Et niit on ollu silleen et ne on tullu ihan vuoden soppareilla aina meille ja sit ne on ollu siin ja asunu niinku perheenjäseninä.*

Yritystoiminnan ollessa alkuvaiheessa on tärkeää pyrkiä luomaan oikeanlainen ilmapiiri, jotta yhteisöllisyyden luominen onnistuu. Asiakkaita ajatellen tasa-arvoinen kohtelu kaikkia kohtaan on oleellista, jotta kukaan ei tuntisi itseään ulkopuoliseksi. *Joku voi olla tääl ihan vaan ratsastamassa ja joku sosiaalisen kuntoutuksen palvelussa, mut he ei sitä tiedä, niin mä oon nähny sen tärkeenä et jokainen otetaan vastaan sellaisena kuin on ja silleen, että meillä on kannustava ja rakentava, leppoisa, rento ilmapiiri tässä tilalla.*

Ihmiselle, jolle maatilán elämä ei ole tuttua, antaa se kokemuksia ja elämyksiä jatkuvasti. *Mä aattelen et lähtökohtaisesti tää toimintaympäristö on sellainen mihin elämyksiä liittyy melkeen millä vuoden ajalla tahansa.* Haastateltavat tuovat esiin eläinten ison merkityksen kokemuksellisuuden luomisessa: Eläimiä hoidetaan, havainnoidaan, seurataan niiden toimintaa, harjoitellaan taluttamaan, opetellaan tulkitsemaan ja käsittelemään. Niiden kautta voidaan harjoitella tunnistamaan ja hallitsemaan omia tunteita. Eläinten kanssa voi voittaa pelkonsa, oppia oivaltamaan uutta sekä selvittää haastavistakin tilanteista. Toinen haastateltavista viittaa kokemuksellisuuteen hevosten kanssa: *Jos sä pystyt tommosen 500 kg saalis ja pakoeläimen kanssa jollain tapaa toimimaan tai sitä edes lähestymään niin helposti siitä saa uusia kokemuksia ja elämyksiä.*

Haastateltava tuo esiin myös metsän tuoman kokemuksellisuuden: Metsässä tehdään metsän hoitoa ja sieltä saadaan polttopuita. Osa metsistä toimii metsälaitumina, joten näissä voidaan myös korjata aitoja. Metsissä havainnoidaan luontoa ja voidaan tehdä aistirentoutumis- ja ryhmäytymisharjoitteita. Lisäksi voidaan opetella tunnistamaan luonnonkasveja, kerätä marjoja ja sieniä syötäväksi sekä kulkemaan metsäympäristössä.

7.2 Hoivamaatilán toimintaympäristössä huomioitavat asiat

Tutkimuskysymyksiin pohjautuen aineistonkeruussa keskityttiin etsimään tietoa siitä, mitä maatilán toimintaympäristöön vaikuttavia muutoksia tulee huomioida Green Care -toiminnan toteuttamisen mahdollistamiseksi. Opinnäyte-

työssä toimintaympäristöön vaikuttavat tekijät rajautuvat turvallisuuteen, esteettömyyteen, saavutettavuuteen, maatilalla tarvittavien muutosten huomioimiseen sekä siihen, miten toimintaympäristö vastaa asiakkaiden tuen ja kunnoutuksen tarpeisiin.

7.2.1 Turvallisuus

Turvallisuus on maatilalla asia, johon on erityisesti kiinnitettävä huomiota ja haastateltava kertoo siinä olevan aina parantamisen varaa. Turvallisuudessa on otettava huomioon myös asiakkaan persoona ja mietittävä sitä kautta, mikä paikka tai tekeminen on kenellekin asiakkaalle turvallista. *Siel on omat risksä aina, mut siel mennään koko ajan silleen et sä joudut olee tarkkana et kuka saattaa mennä yli niitten rajojen, et sä et hallitse sitä tilannetta enää. Et onko parempi ottaa vaan yksinään hänet tai voinko ottaa heidät kolme. Sä joudut koko ajan mieltii.*

Turvallisuudessa on huomioitava omavalvontasuunnitelma ja turvallisuus asiakirjat. Se, miten asiakas perehdytetään oleellisiin turvallisuus asioihin maatilalla, on tärkeää ottaa huomioon. *Aina aluksi, kun meille tulee uusi asiakas ja käydään paikat läpi ni sit samalla siinä käydään niitä ihan perusturvallisuus asioita läpi, et mihin ylipäättään voi mennä. Asiakkailla ei oo tonne eläinten aitauksiin asiaa, jos minä tai mun mies ei olla mukana. Ja sit ylipäättään käydään läpi, että miten lähestytään isoja eläimiä ja mitä niissä asioissa pitää huomioida, ja mitkä on turvalliset vaatteet.* Haastateltava korosti myös, että tärkeää on osoittaa, mistä löytyvät sähköpääkeskus, alkusammutusvälineet ja hätätilanne ohjeistus. Paloturvallisuus luokat tulee olla tietynlaisella vaatimustasolla. Niissä kehoitettiin olemaan tarkkana, jos jossain vaiheessa suunnittelee esimerkiksi rakentamista tai laajentamista.

Maatilalla myös erilaisten koneiden kanssa on mietittävä aina turvallisuutta. Jokaisessa koneessa on omat vaaransa, vaikka kyseessä olisi yksinkertainenkin kone. Haastateltava kertoi kokemuksestaan: *Esim. ku he halua vaikka olla perunannostokoneessa mukana, ku meil vaihdettiin nyt perunannostokone ni tää uus kone onkin paljon vaarallisempi. Sinne oli meinannu jo mennä sormi jonnekin väliin.*

7.2.2 Esteettömyys

Useimmiten maataloilla ympäristö ei ole suunniteltu esteettömäksi. Tätä varten tiloja tulee muuttaa ja remontoida esteettömiksi ja paremmin Green Care -toimintaan soveltuviksi. Haaveenani on, että maatilallemme saataisiin esteettömiä kulkureittejä pyörätuolilla liikkuville, ja voitaisiin helpottaa esimerkiksi puutarhatoiminnan toteuttamista ja eläinten kanssa kosketuksiin pääsemistä. Esteettömyyden parantamisesta haaveilee myös haastateltavani: *Remonttihan on edelleen osittain kesken, mä oon haaveillu et me saatais tänne ihan kokonaan esteetöntä luontopolkua. Talli heillä on sellainen missä ei ole kynnyksiä ja siellä on tilaa kulkea pyörätuolillakin. Tarkoitus ois rakentaa myös ramppi, mistä pääsee pyörätuolilla hevosen selkään. Toisen haastateltavan kotona ei myöskään ollut huomioitu esteettömyyttä, mutta he kokevat esteettömät tilat todella hyödyllisiksi hoivamaatilatoiminnassa. Kyl mä voin sanoo et kyl mä jatkossa mietin enemmän sitä et jos jotain rakennetaan ni kaikki pitäis olla silleen et pystys pyörätuolillakin kulkee.*

7.2.3 Saavutettavuus

Maatilat sijaitsevat monesti syrjässä, mikä vaikeuttaa asiakkaiden saavutettavuutta. Maaseudulla myös julkiset kulkuyhteydet eivät ole kovin kattavat. *Tänne on tosi huonot julkiset kulkuyhteydet. Käytännössä ei mene kuin yksi bussia aamulla ja yks iltapäivällä.* Tämä vaatii sen, että asiakkaita tulee voida kuljettaa itse tai asiakkaalla itsellään tulee olla ajokortti. Tämä voi tuoda haasteita, sillä joissakin kaupungeissa on tehty linjaus, että asiakkaan pitää itse päästä toimintapaikalle, koska kaupungin alueella on hyvät julkiset liikennevälineet. Tällöin asiakkaan kuljettaminen yrittäjän toimesta ei ole sallittua. Toisissa kunnissa taas kuljettaminen sallitaan. *Jonkun verran oon käyttänyt sitä, että mä oon käynyt hakemassa tuolta kylältä tänne ja sit he on sillä iltapäivän bussilla menneet takaisin kylälle.* Jos asiakaskunta muodostuisi vammais- tai vanhuspuolen asiakkaista kulkemisen voisi kuvitella olevan helpompaa, sillä heillä on yleensä oikeus Kelan taksikyyteihin.

7.2.4 Muutokset maatilain toimintaympäristössä Green Care -toiminnan toteuttamiseksi

Green Care -toiminnan aloittamiseksi lähestulkoon aina maatilalla tarvitsee tehdä jonkinlaista remonttia, esimerkiksi toimintatiloja. Myös haastateltavallani *eka puol vuotta meni aikailla remppaan*. Toimintaympäristön ja rakennusten remontointi antavat mahdollisuuden laadukkaammalle ja monipuolisemmalle toiminnalle yhä useammille asiakkaille. Esimerkiksi haastateltavani viitatessa pyörätuolirampin rakentamiseen, hän kertoi haluavansa antaa pyörätuolilla liikkuvillekin mahdollisuuden päästä luontoon sekä mennä hevosen selkään, vaikka fyysinen toimintakyky olisi hyvinkin rajoittunutta. Hoivamaatilatoiminnan aloittamiseksi on hyvä olla tehtynä isoimmat remontit, jolloin asiakkaita pystyy paremmin ottamaan vastaan. *Toki ihan paras ois ku ois ihan semmoset, jotenkin isommat erilliset asiakastilat, jos ryhmiä ajattelee, mutta tää on nyt enemmän tähän asti painottunut yksilöasiakkaisiin ni on kyllä ihan hyvin mahduttu tossa toimimaan.*

Haastattelujen kautta oli myös huojentavaa kuulla, että toimintaympäristön ei tarvitse olla viimeisen päälle valmis ennen Green Care -yritystoiminnan aloittamista. Haastateltava toi esiin, että *ennen ku se homma pyörii ni ihan tarkkaan ei voi edes tietää mitä tarvii ni ettei mee tekee sit liian isojakaan investointeja ja sit huomaakin et ei vitsi, nyt jos tekisin ni tekisinkin vähän eri tavalla*. Loppujen lopuksi on myös ajateltava, että aina investoinneissa on tehtävä kompromisseja ja usein myöhemmin huomaa, kuinka asian olisi voinut toteuttaa toisin. Toisaalta voidaan myös ajatella, että kun toimintaympäristö ei ole viimeisen päälle valmis, voidaan asiakkaita paremmin osallistaa mukaan heidän toimintaansa sopivan toimintaympäristön rakentamiseen ja suunnitteluun.

Maatilojen ympäristöissä sijaitsee usein erittäin vanhojakin rakennuksia, joita saatetaan voida hyödyntää Green Care -toiminnan toteuttamisessa. Esimerkiksi vanhat aitat tai entisaikaan käytössä ollut päärakennus voi rakennuksen kunnosta riippuen sopia vielä hyvin toimintatilaksi. Haastateltavan maatilalla mm. pupula on tehty vanhaan leikkimökkiin ja kanala vanhan aitan päädyssä olevaan varastoon.

Ammatillisen perhekodin perustamisessa voi tilojen takia joutua tekemään laajennusta tai korjauksia. Esimerkiksi perhekodeissa vaatimustasona on vähintään 12 m²:n huonekoot ja tietty määrä ikkuna pinta-alaa. Haastateltavan mukaan rakentamisen haasteena on, että vaadittavista rakennusmääräyksistä annetaan todella ristiriitaista tietoa, jolloin ei pystytä olemaan täysin varmoja lainmukaisten rakennusmääräysten täyttymisestä. Ongelmalliseksi asiaa tekee myös se, että tällä hetkellä ammatillista perhekotia ei luokitella laitokseksi, eikä myöskään sijaisperheeksi, jolloin selkeää vaatimustasoa ei ole olemassa. Haastateltava on sitä mieltä, että ammatillisille perhekodeille tarvittaisiin tulevaisuudessa selkeämmät rajoitustoimenpiteet.

7.2.5 Maatilan toimintaympäristön vastaaminen asiakkaiden tuen ja kuntoutuksen tarpeisiin

Maatila koetaan ympäristönä sellaisena paikkana, jossa on hyvä toteuttaa Green Care -toimintaa. Haastateltava kuvailee, kuinka hän on huomannut työurallaan suuren eron sisätiloissa toimistolla tehtävään asiakastyöhön verraten, että luonnon ja esimerkiksi eläimen kautta toteutettu asiakastyöskentely vastaa asiakkaan tarpeisiin paljon nopeammin. Vuorovaikutukseen pääseminen asiakkaan kanssa luonnistuu rennommassa ympäristössä ja samalle tasolle pääseminen helpottuu huomattavasti. Haastateltavan mukaan vaikka tapaisi asiakasta perinteiseen tapaan toimistolla monia kertoja ja yrittäisi keskustelun avulla päästä perille hänen elämänsä ongelmakohdista tai syistä miksi esimerkiksi aktivointisuunnitelmassa sovitut asiat eivät koskaan toteudu, tulevat kyseiset asiat hoivamaatilan toiminnassa ilmi nopeastikin.

Haastattelija kertoi esimerkin asiakkaasta, joka oli pitkään ollut aikuissosiaalityön asiakkaana ja häntä oli yritetty ohjata erinäisten palveluiden piiriin sekä motivoida omien tavoitteiden toteuttamiseksi, mutta hän ei ottanut apua vastaan ja sulkeutui. Lopulta asiakas ohjattiin sosiaalisen kuntoutuksen pariin hoivamaatilalle ja hänen kuntoutuksensa lähti etenemään aivan uudenlaista taita sekä elämässä olevat haasteet tulivat esiin paljon selkeämmin. Tämä on hyvä esimerkki siitä, kuinka ympäristö voi vaikuttaa paremmin asioiden näkyviksi tuomista sekä konkreettisesti edistää asiakkaan tilannetta.

7.3 Asiakkuuksien hankkiminen

Hoivamaatilayritystä, kuten mitä tahansa yritystä, perustaessa tulee miettiä, mitä kautta asiakkaita saadaan käyttämään palvelua. Ammatillisissa perhekohteissa asiakkaat tulevat lastensuojelun kautta; sosiaalitoimen kilpailutuksissa. Haastateltavan mukaan voi osallistua periaatteessa minkä kaupungin kilpailutuksiin vain. Tosin pyrkimys on, ettei välimatka biologisiin vanhempiin olisi monia satoja kilometrejä, sillä vanhemmilla on tapaamisoikeus. Sopiva välimatka helpottaa kaikkien tilanteessa tapaamisten järjestämistä. Asiakkuuksien hankkiminen monista eri kaupungeista ei myöskään ole välttämättä kovin kannattavaa, sillä tällöin kulkemisia eri kaupunkien välille tulee paljon. *Jos sul on seitsemän lasta, sä kuljetat niitä ympäri Suomea ni se alkaa olla aika hankalaa.*

Haastateltavan mukaan nykyään kilpailutuksissa haetaan uusia kumppaneita joka vuosi. Aiemmin haku saattoi olla vain kolmen tai neljän vuoden välein. Jos päätyisin perustamaan perhekodin, voisi alkuun aloittaa myös toimimalla kriisikotina. *Sähän voisit vaikka ensin lähtee sillä periaatteella, et sä otat vaikka lyhytaikaisia et silleenhän voi lähtee kokeilee miltä se tuntuu.* Toisaalta taas pitkäaikaiset sijoitukset luovat pysyvyyttä arkeen. Haastateltavan kokemuksen mukaan kaikista helpointa on, kun lapsi sijoitetaan pitkäaikaisesti, jolloin *sä voit tehdä siitä ihan oman näköistä.*

Toinen haastateltavista on rekisteröinyt oman hoivamaatilansa yksityisten sosiaalipalveluiden tuottajaksi. Tällöin sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaat tulevat tässäkin yrityksessä sosiaalitoimen kautta. Asiakkaiden ollessa lapsia tai nuoria myös perheneuvola tai lasten psykiatri ovat suositelleet kyseisen yrityksen palveluja. Lisäksi on yksityisasiakkaita, jotka maksavat itse palvelusta.

Pääsääntöisesti haastateltavat ajattelevat, että hoivamaatilatoiminta sopii kaikentlaisille asiakkaille. *Sen minkä oon huomannut ite, että jos asiakkailla on päihde tai mielenterveysongelma, joka ei oo kuntoutusvaiheessa ni sillon se homma ei toimi, et sit he ei pysty sitoutumaan.* Siinä vaiheessa, kun pohtii omaan toimintaan sopivaa asiakasryhmää, tulee se miettiä myös sen kautta, että asiakkuuksia riittää tarpeeksi toiminnan pyörittämiseen, kertoo toinen haastateltavista. Tähän vaikuttaa oma asuinkunta ja ympäristö.

Asiakaspotentiaalia kartoitetaan palvelutarpeen arviointien kautta, jonka sosiaalityöntekijä tai palveluohjaaja on tehnyt. Sosiaalisessa kuntoutuksessa tehdään myös toimintakyvyn arvio ja kuntoutustarpeen arvio, jonka haastateltava kertoo tekevänsä itse asiakkaalle. Eri kaupungeissa ja paikkakunnilla asiakaspotentiaalin kartoitus kuitenkin vaihtelee. Isommissa kunnissa asiakas voi palveluseteliä käyttäen valita itse palvelun, kun taas pienemmissä kunnissa palvelusetelitä ei välttämättä ole käytössä ja asiakkaat ohjautuvat palveluihin toista kautta. *Se on aika myös semmoista paikkakunta sidonnaista, et miten ne asiakkaat ohjautuu ja miten niitä tilanteita arvioidaan.* Se minkälainen on kunnan toimintatapa, minkälaisia sopimuksia kunnalla on ja mitä muita palveluita kunnalla on tarjota, vaikuttavat asiakaspotentiaalin kartoitukseen.

7.4 Green Care -toiminnan ja maatalousalan yhdistäminen

Maatilat ovat hyvin usein perheyriyksiä, joissa on pakko yhdistää sekä työtä perhe-elämä. Tämä ei useinkaan ole helppoa, sillä useassa eri roolissa toimiminen ihmissuhteissa voi tuoda haasteita ja konfliktitilanteita työyhteisön/perheen sisälle. Haastateltava tuo esiin yhteisön eri roolien limittymistä seuraavasti: *Mä oon joko äiti, tai sit mä oon anoppi, ja sitten mä työskentelen mun lasten tai sit mun miniöiden ja vävyjen kanssa.* Perheenjäsenen roolin ja työntekijän roolin erottaminen vaatii yhteisön kesken paljon keskustelua, eri näkökulmien ymmärtämistä ja selkeitä sääntöjä.

Omassa kodissa työskenteleminen vaatii jokaiselta eri työyhteisön rooleissa toimivalta perheenjäseneltä ajattelutavan muutosta ja erilaista suhtautumista. Esimerkiksi taito vanhempi–lapsi -suhteen erottamisesta erilleen työntekijän roolista voi vaikuttaa työyhteisön toimivuuteen. Haastateltava kuvaa tätä esimerkiksi seuraavasti: *Sit se että ajattelee et ”noo äiti tulee kohta viikonlopun jälkeen kotiin ni sehän voi pestä noi pyykki täältä.” Mun ois helpompi sanoo vaik sulle, jos sä oisit meil töissä et ”voiks sä tehdä nää asiat sun työvuoron aikana” ni sit sä yrität tehdä ne. Mut ku mä sanon vaik pojalleni ni voi olla et ne odottaa siel ja mä oon sanonu sille jo 50 kertaa siit asiasta.”* Asioista puhumista voi joutua opettelemaan eri tavalla kuin ulkopuolisessa työpaikassa työskennellessä, koska perheen sisäiset roolit, suhteet ja yhdessä eletty

elämä vaikuttavat vahvasti työyhteisön toimintatapaan. Tärkeää on ymmärtää, että jokainen työskentelee hieman eri tavalla, mutta se on osattava ottaa rikkautena, ei rasitteena. Haastateltava korostaa myös, että palaverit ovat todella tärkeitä, eikä niitä koskaan ole liikaa.

Perhe voi antaa työyhteisönä myös mahdollisuuden kasvaa työntekijänä rauhassa omaan tahtiin niin, että tarvittaessa perheen tuki on aina saatavilla. Haastateltava kuvaili, kuinka hän on itse kokenut saaneensa tukea omalta perheeltään ja kokenut yhteisön voiman: *Hän halus työntekijöille ja kaikille korostaa sen, että niin kauan hän on vierellä, että sul on varma olo tehdä sitä itse, joka mun mielestä puuttuu, jos ei oo tällasta yhteisöllisyyttä. Et sit ku sä oot tommosessa yhteisössä ni sä saat ite kasvaa siin, koska ethän sä oo koskaan valmis täs maailmassa. Et ikinä.*

Maatilan sesonkiaika tuo tilan toimintaan haasteita ja kiirettä. Tällöin maatilalla tulee olla riittävästi työntekijöitä, jotta esimerkiksi asiakkaiden tarpeet eivät jää taka-alalle. Vaikka sesonkiaika toisi haasteita, maatilalla eläminen on kuitenkin aina ns. täyttä elämää, mikä lisää mm. asiakkaiden kokemuksellisuuden tunteita ja elämänhallinnan taitoja. Haastateltavan sanoin kiireaika on ollut välillä selviytymistä. Esimerkiksi ammatillisessa perhekodissa uuden lapsen tuleminen perheeseen on aina kriisitilanne. Perhe-elämän tasaantumiseen ja uuden lapsen perheeseen sopeutumiseen menee useimmiten vuosi. On hyvä muistaa, kuinka paljon hyvää elämä maatilalla tuo asiakkaille ja korostaa näiden asioiden merkitystä, kuten haastateltava tuo ilmi: *Toisessa kohdassa mä oon ajatellut sen vaan silleen et me tarjotaan heille koti ja me ollaan heidän psykologinen äiti ja isä, ja he pitää meitä äitinä ja isänä. He on samalla ollu kaikessa mukana kuin meidän omatkin lapset. Se on elämää ja samalla he oppii siinäkin kaikkea.*

Maatilan töissä, varsinkin eläinten kanssa työskennellessä, voi eteen tulla tilanteita, jolloin huomaakin yllättäen eläimen sairastuneen tai loukanneen itsensä. Tällaisissa tilanteissa asiakastyön ollessa käynnissä tulee tilanteen vakavuus arvioida ja haastateltavan mukaan vakavassa tilanteessa eläimen hy-

vinvointi menee aina edelle. Eläimet ovat maatilalla ja Green Care -toiminnassa sekä työkavereita että työväline, joista pidetään aina huolta parhaalla mahdollisella tavalla. Haastateltava kertoo, että yllättävien tilanteiden hallinnassa auttaa myös asiakasmäärien kontrollointi. Silloin kun kalenteri ei ole ihan täynnä, jää joustovaraa aina enemmän erilaisten tilanteiden hallintaan. Aluehallintovirasto (AVI) on myös tarkka siitä, montako asiakasta mistäkin kohderyhmästä voi olla. Tällä pyritään varmistamaan, että sosiaalialan osastamista ja aikaa on riittävästi kullekin asiakkaalle.

Omassa kotiympäristössä työskenteleminen voi tuoda haasteena oman kodin ja elämän yksityisyyden säilyttämisen sekä vaikeuden erottaa työ- ja vapaa-aika toisistaan. Myös työskentelytilojen sijainti kannattaa miettiä oman yksityisyyden ja kotirauhan säilyttämiseksi. Maatilalla tarve ja kokemus työn ja vapaa-ajan erottamiselle voi olla yksilöllistä, sillä osa saattaa ajatella maatilalla elämisen hyvin vahvasti elämäntapana, kun taas joku muu voi kokea tarvetta tehdä selkeämpää rajausta työnteolle ja vapaa-ajalle. Oman perheen ollessa läsnä asiakastilanteissa voi olla riski vaarantaa myös asiakkaan yksityisyyden suojaa. Pienillä paikkakunnilla haastateltava kokee tällaisen riskin olevan silloin, jos asiakas ja oma lapsi käyvät esimerkiksi samaa koulua, jolloin he ovat toisilleen entuudestaan tuttuja. Toinen haastateltavista kertoo, että oman perheen ja itsensä yksityisyyden turvaamiseksi voi olla järkevää ottaa asiakkaat eri paikkakunnalta kuin missä itse asuu.

Töiden ollessa erittäin läsnä omaa kotiarkea ei palautuminen tai vapaa-ajan vietto kotona ole useinkaan mahdollista. Näin kokee myös haastateltavani: *Pakkohan sieltä on päästävä pois. Se on ihan sama, onko se maatila vai perhekoti ni sun on pakko päästä pois. Semmonen kakkoskodin tarvekin on välillä aika iso.* Tärkeäksi korostui myös se, että omasta työstään ja elämästään maatilalla nauttii ja on pystynyt luomaan arjesta ja työnteosta omannäköistä. *Siin pitää mun mielestä olla sydän mukana.* Haastattelujen kautta esiin tuli tarve hyville arjen ja työsuunnittelutaidoille, jolloin vapaa-ajankin järjestäminen helpottuu. Yhä useampi käyttää arjenhallinnan tukena myös erilaisia palveluja, kuten siivouspalvelua tai on tehnyt sopimuksen ulkopuolisen yhteistyökumppanin kanssa esimerkiksi ruoan toimittamisesta jonakin päivänä.

7.5 Haastateltavien vinkit hoivamaatilayrittäjyydestä kiinnostuneille

Molempien haastateltavien antama vinkki hoivamaatilatoiminnasta kiinnostuneille oli, että kannattaa olla rohkea ja lähteä kehittämään ja miettimään omaa yritystoimintaa, varsinkin kun intoa, kiinnostusta ja toteuttamiseen sopiva ympäristö on käytettävissä. Kannattaa pohtia sellaista asiakasryhmää kenen kanssa on tottunut työskentelemään ja mikä tuntuu itselle omalta. On hyvä kartoittaa, mikä omassa kunnassa on mahdollinen tarve sekä millaisia tilanteita ja haasteita siellä on, mihin ei vielä löydy sopivaa palvelua.

Haastateltava neuvoi, että hoivamaatila suunnitellessa on hyvä käydä keskustelua eri vaihtoehdoista, tilanteista ja toteutusratkaisuksista, jotta yritystoiminta lähtisi liikkeelle sujuvasti. On hyvä antaa tilaa kaikille ajatuksille, tehdä oppimista omassa tahdissa sekä pohtia eri vaihtoehtoja ja löytää itselle sopivat ratkaisut.

Kävimme myös hieman keskustelua viranomaisille toimitettavista lomakkeista, joita yritystä perustaessa tarvitsee täyttää. Tähän sain vinkin, että Internetistä löytyy lista, mitä kaikkia lomakkeita tulee olla. Tarvittavia lomakkeita ovat esimerkiksi pelastusviranomaisen lausunto, terveysviranomaisen lausunto ja oman kunnan perusturvajohtajan lausunto. Kaikkien tarvittavien lomakkeiden hoitamiseen meni aikaa useampi kuukausi, joten tähän kannattaa varata aikaa. Haastateltava kertoi, että hän kävi perusturvajohtajan kanssa keskustelua esimerkiksi asiakasmääristä ja siitä, mitä asioita lomakkeessa tulee olla.

Toinen haastateltavista korosti omasta jaksamisesta huolehtimista. Yrittäjänä lomien pitäminen voi joskus jäädä vähäiseksi, mutta haastateltava painotti, että vuosilomia ja vapaapäiviä tulee pitää. Hän suositteli myös kaikille säännöllistä työnohjauksessa käymistä. Vertaistuki ja verkostoituminen on tärkeää ja muita saman alan ihmisiä tulee tavata. Lisäksi yritystä perustaessa kannattaa hakea starttirahaa, jotta pääsee hyvin alkuun yrityksen pyörittämisessä. Mahdollisiin rakennusten kunnostamisiin ja laajentamista varten kannattaa aina hakea investointitukea.

Haastateltava innosti myös käymään erilaisia erikoistumis- ja lisäkoulutuksia oman kiinnostuksen mukaan. Esimerkiksi eläinavusteisessa työssä Easel -ohjaajan koulutus on erittäin hyvä ja mielenkiintoinen.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Johtopäätöksissä teen vertailua ja pohdintoja tuloksien kautta saatujen tietojen perusteella Tohinojan lypsykarjatilán mahdollisuuksista toteuttaa kuntouttavaa hoivamaatilatoimintaa. Johtopäätöksissä tuodaan esiin näkemyksiä siitä, mitä benchmarking-kumppaneilta saatuja tietoja ja neuvoja voisi jatkossa soveltaa Tohinojan lypsykarjatilalla ja mitä suurella todennäköisyydellä ei. Tuloksia vertailtiin Tohinojan maatilán tämänhetkiseen toimintaan sekä mahdolliseen tulevaisuuden näkymään.

Tuloksien perusteella ajattelen Green Care -peruselementtien tulevan esiin Tohinojan lypsykarjatilalla. Maatilamme sijaitsee luonnon keskelle, jossa ympärillä on paljon metsää, peltoja sekä lähellä on joki ja muutaman kilometrin päässä kaksi järveä. Joen varrella sijaitsee laavu, jonne on mahdollista tehdä pieniä retkiä. Viereinen metsä sopii mainiosti rauhoittumiseen ja elpymiseen. Metsässämme voi esimerkiksi harjoitella metsäympäristössä kulkemista, tutkia metsän eläinten jälkiä, poimia sieniä tai tunnistaa erilaisia kasveja. Laavulla tai metsässä voisi tehdä mm. erilaisia aisti- tai rentoutumisharjoituksia. Metsäkävelyille on mahdollista ottaa mukaan myös maatilán kissat, jotka kulkevat vapaana perässä nauttien hekin luonnosta ja ihmisten seurasta.

Tohinojan maatilalla on iso puutarha, joka antaa paljon mahdollisuuksia puutarha-avusteisen toiminnan toteuttamiseen. Puutarhaan voidaan perustaa esimerkiksi erilaisia kasvilavoja, kukkapenkkejä tai kasvihuone. Maatilán eläinten kanssa voidaan viettää aikaa hoitamalla, rapsuttelemalla ja silittelemällä niitä, ulkoiluttamalla esimerkiksi vasikoita, ruokkimalla hiehoja tai vain olemalla eläinten seurassa. Kissat antavat mahdollisuuden seurata niiden keskinäistä vuorovaikutusta ja kommunikointia keskenään sekä ihmisten kanssa.

Tohinojan maatilalla turvallisuudessa on parannettavaa. Esimerkiksi navetta-rakennuksissa turvallisuustekijöissä on asiakkaita ajatellen huomioitavaa. Toisaalta maatioilla on aina olemassa riskitekijöitä, jolloin tilanteet pitää arvioida aina tapauskohtaisesti. Lypsykarjatioilla turvallisuussäädökset ovat erityisen tarkkoja. Esimerkiksi tautiriski on tärkeää huomioida sekä eläinten että ihmisten hyvinvoinnin takia. Taudit voivat levitä eläintiloilla useita reittejä kautta, joista yksi on tilalla käyvät vierailijat. Ehkäistäkseen tautiriskiä, asiakkailla tulee olla esimerkiksi vaatteet ja jalkineet, joita käytetään vain ja ainoastaan kyseisellä maatilalla. Yllättävien tilanteiden varalta on hyvä miettiä asiakaspäivinä muut työt mahdollisuuksien mukaan aina niin, että paikalla olisi hätätilanteiden varalta myös muita työntekijöitä, jotka pystyvät ottamaan yllättävän tilanteen hoidettavaksi, eikä asiakastilanne ja hänen tarpeensa kärsisi tämän takia.

Saavutettavuus on Tohinojan maatilán vahvuus. Monet maatilat saattavat sijaita todella syrjässä, mutta Tohinojan maatilán lähellä voisi sanoa olevan useampi kaupunki tai kunta puolen tunnin tai enintään alle tunnin ajomatkan päässä. Pääkaupunkiseudullekaan ei aja autolla kuin tunnin. Lisäksi kunnamme junaraideliikenne on melko kattava, eikä kulkeminen lähipaikkakunnilta ja kaupungeista ole mahdottoman pitkä. Juna-asemalta kulkeminen Tohinojan maatilalle voisi onnistua kyyditsemällä, sillä matka maatilalta juna-asemalle ei ole kovin monta kilometriä pitkä. Sujuvinta kulkemisen voisi kuitenkin kuvitella olevan, jos asiakkaalla olisi oma kulkuneuvo tai kyyti toimintapaikalle. Kunnassamme linja-autot eivät kulje lähellä maatilamme, eikä se ole luontevin vaihtoehto saavutettavuuden kannalta.

Esteettömyyttä ei ole tällä hetkellä huomioitu Tohinojan maatilalla. Haaveenani on, että kaikki Green Care -toiminnassa käytettävät tilat olisivat mahdollisimman esteettömiä, jotta pyörätuolilla liikkuminen eri tiloissa onnistuisi ja vähintään eläinten katseleminen ja koskettaminen olisi mahdollista. Tarkoituksena on tehdä toimintaympäristöstä selkeä, siisti ja helppokulkuinen, jossa kaikilla tavaroilla ja työvälineillä on oma paikkansa.

Haastateltavissa näkyi toisiinsa verraten hieman erilainen suhtautuminen maatilalan yhteisöllisyyteen. Toinen haastateltavista pitää yhteisönä koko perhettä yhdessä asiakkaiden kanssa, kun taas toinen halusi enemmän rajata oman perheen toiminnan ulkopuolella ja luoda yhteisöllisyyttä asiakkaiden kesken. Itse olen aiemmin pohtinut, että haluaisin perheeni sekä asiakkaiden turvallisuuden ja yksityisyyden vuoksi pitää oman perheeni ainakin pääasiassa erillään asiakastyöstä. Tähän kuitenkin vaikuttaa, minkälaista Green Care -toimintaa maatilalla tulisi tulevaisuudessa olemaan. Esimerkiksi ammatillisessa perhekodissa oman perheen läsnäolo on itsestään selvää, mutta sosiaalisen kuntoutuksen palvelussa tilanne on erilainen. Toisaalta mietin, vaikuttaako tämä hyvän yhteisöllisyyden rakentumiseen ja asiakkaiden yhteisön sisälle hyväksytyksi tulemisen kokemukseen. Tahdon kuitenkin antaa asiakkaille kokemuksen mahdollisimman rennosta, tervetulleesta, avoimesta ja tasa-arvoisesta ilmapiiristä.

Omasta jaksamisesta huolehtimista olen pohtinut paljon siinä vaiheessa, jos Tohinojan lypsykarjatilan toimintaa laajennetaan Green Care -toiminnan ylläpitämiseen. Onnistummeko luomaan maatilalan toimivuuden niin sujuvaksi, että sen ylläpito ei rasita liikaa omaa terveyttä ja hyvinvointia? Olisiko arjesta mahdollista muodostaa sellaista, että vapaa-ajan viettäminen ja palautuminen olisi mahdollista kotona? Mitä tämä vaatii? Liiallisen pohtimisen sijaan on myös tärkeää luottaa prosessiin ja siihen, että asiat aina järjestyvät ja selviävät sitten kun niiden aika on.

9 POHDINTA

Olin pohtinut opinnäytetyön ideaa mielessäni oikeastaan koko opintojeni ajan. Jopa soveltuvuuskokeissa saatoin mainita haluavani tehdä opinnäytetyön Green Careen ja omaan yritystoimintaan liittyen. Aihe kuitenkin kypsyi mielessäni opintojen edetessä ja välillä pohdin myös muita aiheita ja sitä, onko yrityshaaveeseeni liittyvä aihe sittenkään ajankohtainen tehdä nyt. Tutkimus- ja kehittämismenetelmät kurssilla aiheeni sai kuitenkin tarkennusta opettajan avustuksella ja lopulta päädyin tekemään ideapaperin. Totesin mielessäni, ettei tämä tästä vatvomalla parane.

Opinnäytetyö oli minulle todellinen oppimisprosessi, jota tehdessä opin, mitä kaikkea tutkimuksen tekemiseen liittyy. Opinnäytetyöni aihe oli minulle henkilökohtaisesti todella tärkeä, minkä takia halusin pyrkiä tekemään työni tarkasti ja oppia niin paljon kuin mahdollista. Uusien asioiden sisäistämistä, oivalluksia ja ahaa-elämyksiä mahtui koko vuodelle. Olen luonteeltani pohdiskeleva, joten uusien asioiden prosessointi tuntui itsestä vievän välillä paljon aikaa. Päätin kuitenkin, että teen opinnäytetyöni juuri itselle sopivaan tahtiin. Kiitos läheisilleni, jotka tukivat minua prosessin aikana ja antoivat tilaa keskittyä kirjoittamiseen rauhassa. Kiitos kuuluu myös ohjaavalle opettajalleni, jolta sain hyvää ohjausta opinnäytetyön oikeaan suuntaan viemiseksi.

Teemahaastatteluiden toteutus oli minulle opettavainen kokemus ja benchmarking-kumppaneilta saamani tiedot sekä neuvot todella arvokkaita. Haastatteluiden tekemisessä koen minulla olevan vielä harjoiteltavaa, mutta oppimista vartenhan tämä työ oli. Haastatteluissa olisin voinut olla hieman luontevampi ja johtaa haastatteluiden kulkua paremmin pysymään teema-aiheissa. Koen, että toinen haastattelu sujui itseltäni jo paremmin. Olen todella kiitollinen benchmarking-kumppaneilleni heidän ajastaan haastatteluja varten sekä avoimista ja rehellisistä keskusteluista. Harmillista on, että vierailukäyn- tejä ei pystytty toteuttamaan, jolloin benchmarking -menetelmää olisi voitu käyttää laajemmin. Jäin myös pohtimaan olisinko voinut perehtyä benchmar- king -menetelmän käyttöön vieläkin paremmin ja hyödyntää menetelmää enemmän.

9.1 Tutkimuseettisyys ja luotettavuus

Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2012) neuvoo tutkimusta tehdessä ole- maan rehellinen, huolellinen ja tarkka oman tutkimustyön kaikissa vaiheissa. Tutkimuksessa tulee käyttää tieteelliseen tutkimukseen soveltuvia, eettisiä tie- donhankinta ja tutkimusmenetelmiä. Opinnäytetyö on toteutettu tutkimuseetti- siä toimintatapoja noudattaen. Työssä käytetty lähdemateriaali on tuoretta ja lähdeviittaukset tehty oppilaitoksen ohjeiden mukaisesti. Opinnäytetyön kirjoj- tusasussa on noudatettu tieteellistä kirjoittamistyyliä.

Tutkimusmenetelmän ja aineistonkeruumenetelmän valinnassa on pyritty valitsemaan tähän opinnäytteeseen parhaiten soveltuvat menetelmät. Tulosten luotettavuudessa on huomioitava kirjoittajan tulkinnan mahdollisuus. Tulokset on kuitenkin pyritty raportoimaan tarkasti tutkimuskysymyksiin ja opinnäytteen viitekehykseen pohjaten. Luotettavuuteen vaikuttaa myös alun perin benchmarking-kumppaneiden luona tekemättä jääneet vierailukäynnit. Aineistonkeruu vaiheessa COVID-19 myllersi ympäri Suomen ja vierailuja ei tämän takia pystytty järjestämään. Tärkeintä kuitenkin on, että tämä on otettu huomioon opinnäytetyötä tehtäessä, eikä ketään ole tahallisesti altistettu tartuntariskin takia.

Haastateltaville annettiin sähköpostitse tietoa opinnäytetyön aiheesta ja tutkimuskysymyksistä sekä kerrottiin teemahaastatteluun liittyvät oleelliset pääkohdat. Tutkimukseen osallistuneilta yrityksiltä on pyydetty kirjalliset tutkimusluvut (liite 2 & liite 3). Ennen teemahaastattelujen aloitusta, on haastateltavien kanssa vielä kerrattu tutkimusluvassa mainitut asiat ja varmistettu, että he ymmärtävät sitoutuvansa tutkimusluvassa mainittuihin asioihin.

9.2 Jatkotutkimusaiheet

Jo elinkeinonaan maataloutta harjoittavien maatilojen käyttö Green Care toimintaan ei ole Suomessa vielä kovin yleistä. Voiko syynä olla kokemus voimavarojen ja ajan puutteesta, jolloin jo muutoinkin raskaan työn päälle tulisi vielä lisää työtä? Green Care -toiminnan ja maatalousalan yhdistämisen mahdollisuuksista olisi hyvä olla vielä lisää tietoa ja tutkimusnäyttöä, jolloin mahdolliset ennakkoluulot ja epävarmuus toiminnan aloittamisesta ja ylläpidosta karisisivat. Tästä syystä olisikin hyvä jatkotutkimusaihe tehdä tutkimusta myös jonkin muun jo maataloutta harjoittavan maatilalla Green Care toiminnan toteuttamismahdollisuuksista. Mitä enemmän saadaan näyttöä erilaisten jo maataloutta harjoittavien maatilojen kokemuksista ja toimintamuodoista toteuttaa Green Care -toimintaa, sitä pienemmäksi kynnys toiminnan aloittamiseen muodostuu.

Nautojen käyttäminen eläinavusteisessa toiminnassa on melko harvinaista. Olisi erittäin mielenkiintoista saada lisää tutkimustietoa myös siitä, kuinka nautan käyttäminen eläinavusteisessa toiminnassa onnistuu parhaiten. Voisiko lehmien käyttäminen esimerkiksi terapiaeläimenä yleistyä enemmänkin ja mitä tämä vaatii? Itse haluan ainakin tulevaisuudessa osoittaa oman toimintani kautta, kuinka hienoja ja viisaita eläimiä lehmät ovat. Olen saanut osakseni epäluuloisia katseita ja pieniä naurun tirskahteluja mainitessani lehmien käytön eläinavusteisessa toiminnassa. Toivon pystyväni tulevaisuudessa osoittamaan näiden ihmisten luulot vääriksi.

Vaikka opinnäytetyön otsikkokin kertoo ”matkalla kohti hoivamaatilatoimintaa”, niin tästä opinnäytetyöstä oli rajattu pääasiassa pois mm. hoivamaatilayrittäjyyden aloittamiseen vaadittavat asiakirjat, laatuun ja omavalvontaan kuuluvat asiat ja monet muut Green Care -toiminnan perustamisessa huomioitavat vaiheet. Tästä olisi myös mielenkiintoista tehdä kattava selvitys, mitä erilaisia vaiheita aloittelevan Green Care -yrittäjän tulee huomioida ja selvittää. mm. edellä mainituista asioista.

LÄHTEET

Aho, M. 2017. Green Care -kokeilu Kosolan maitotilalla Härmässä. Blogi. Saatavissa: <http://hoivaajavoimaaluonnosta.blogspot.com/2017/10/green-care-paivatoimintakokeilu.html> [viitattu 20.1.2021].

Buist, Y. 2016. Connect, Prioritise and Promote. A comparative research into the development of care farming in different countries from the transition perspective. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://farmingforhealth.files.wordpress.com/2016/03/report-development-of-care-farming-yvettebuist.pdf> [viitattu 27.4.2021].

Eskola, J., Lätti, J. & Vastamäki J. 2018. Teemahaastattelu: lyhyt selviytymisopas. Teoksessa Valli R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 27–51.

Green Care Finland ry. 2020. LuontoVoiman vai LuontoHoivan laatumerkki. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.gcfinland.fi/laatu/luontovoiman-vai-luontohoivan-laatumerkki/> [viitattu 24.4.2020].

Green Care Finland ry. 2020. Laatutyön lähtökohdat. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.gcfinland.fi/laatu/laatutyon-lahtokohdat/> [viitattu 24.4.2020].

Green Care Finland ry. 2020. Green Care Finland ry. strategia 2025. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.gcfinland.fi/yhdistys/gcf-ry-strategia-2025/> [viitattu 24.4.2020].

Green Care Finland ry. 2020. Maatilat kuntoutumisen ja kasvatuksen ympäristöinä. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.gcfinland.fi/green-care/-metelmat/maatilan-kaytto/> [viitattu 28.4.2020].

Hassink, J. 2017. Understanding Care Farming as a swiftly developing sector in The Netherlands. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.greencarenet-vaerk.dk/wp-content/uploads/2017/11/phDthesisHassinktotalandereopmaak-defdef3.pdf> [viitattu 28.4.2021].

Honkasalo, M-L. & Laukkanen, A. 2015. Osallisuus ja yhteisöllisyys hyvinvointia edistämässä. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://journal.fi/kultpol/article/view/60079/pdf_6 [viitattu 9.6.2020].

Jokela, K. 2017. Yhteisöllisyys kuntouttavan sosiaalityön tavoitteena maatilaympäristössä. Teoksessa Leppänen, T. & Jääskeläinen, A. (toim.) Luontoa elämään – toimintamalleja osallisuuden ja toimintakyvyn vahvistamiseksi. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/handle/10024/139535> [viitattu 9.6.2020].

Juhila, K. 2021. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Koodaaminen. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelma-opetus/kvali/analyysitavan-valinta-ja-yleiset-analyysitavat/koodaaminen/> Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. [viitattu 9.4.2021].

Junnila, M., Fredriksson, S. & Linteri, S. (toim.) 2012. Palvelujen ulkoistus. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/90876/URN_ISBN_978-952-245-720-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 21.4.2021].

Kahilaniemi, E. 2019. Luonnollinen polku asiakkaan toimintaympäristöön. Teoksessa Ylilauri, M. & Yli-Viikari, A. Kohti luonnollista hyvinvointia. Näkökulmia luontoperustaisen toiminnan kehittämiseen. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/8172/978-952-476-861-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 30.4.2020].

KAMK University of Applied Sciences. 2021. Teemoittelu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Laadullisen-analyysi-ja-tulkinta/Teemoittelu>. [viitattu 9.4.2021].

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja -sarja.

Kantoniemi, S-M. 2017. Päivätoimintakokeilu luonto- ja maatilaympäristössä. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/137441/Kantoniemi_Sanni-Maiju.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 4.2.2021].

Kinsella, J. 2014. Social Farming Handbook: Guidelines for considering, planning, delivering and using social farming services in Ireland and Northern Ireland. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/281459789_Social_Farming_Handbook_Guidelines_for_considering_planning_delivering_and_using_social_farming_services_in_Ireland_and_Northern_Ireland [viitattu 4.2.2021].

Kiviniemi, K. 2018. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus, 73–87.

Kähäri, M. & Niemelä, A. 2016. Hoivamaatilatoimintaa mielenterveyskuntoutujille. Opas maatalousyrittäjille. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/116144/Opinnaytetyo.pdf?sequence=1> [viitattu 4.2.2021].

Leck, C. 2013. The Impact of Care Farming in the UK. PDF-dokumentti. Saatavissa: <http://eprints.worc.ac.uk/2733/> [viitattu 28.4.2021].

Lensu, H. 2017. Maitotila voi tarjota hoivapalveluita, vaikka silittelykanit puuttuisivat – ryhmiä kiinnostavat oikeat työt maataloilla. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/maatalous/maitotila-voi-tarjota-hoivapalveluita-vaikka-silittelykanit-puuttuisivat-ryhmi%C3%A4-kiinnostavat-oikeat-ty%C3%B6t-maataloilla-1.205642> [viitattu: 20.1.2021].

Lindberg, A. 2013. Eväitä arviointiin sosiaali- ja terveysjärjestöissä. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://mieli.fi/sites/default/files/materials_files/horisontti_evaita_arviointiin_0114_0.pdf [viitattu 12.5.2020].

Lipponen, M. & Hoppula, K. 2019. Luonto voimaksi Kainuussa. Kainuulainen Green Care -visio. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/544283/luke-luobio_42_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y. [viitattu 8.1.2021].

Luke, THL ja GCF ry. 2018. Suomalainen Green Care – LuontoHoivan ja LuontoVoiman laatutyökirja. Luonnonvarakeskus, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja Green Care Finland ry. Green Care -palvelun peruselementit. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/542460> [viitattu 9.6.2020].

Luke, THL ja GCF ry. 2018. Suomalainen Green Care – LuontoHoivan ja LuontoVoiman laatutyökirja. Luonnonvarakeskus, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja Green Care Finland ry. Suomalainen Green Care. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/542460> [viitattu 21.4.2021].

Luonto hyvinvoinnin lähteenä – suomalainen Green Care 2020. Hyvinvointivaikutukset. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/mtt/hankkeet/greencare/voimaa/greencare.pdf> [viitattu 9.6.2020].

Matila, A., Arnkil, N., Lahti, E. & Koistinen A. 2018. Luontoavusteista terapiaa metsässä – metsän merkitys vihreän hoivan yrittäjyydelle. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://tapio.fi/wp-content/uploads/2019/10/Luontoavusteista-terapiaa-metsassa-raportti.pdf> [viitattu 27.4.2021].

Moilanen, P. & Rähä, P. 2018. Teemoittaminen. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus, 51–72.

Ojasalo, K., Moilanen T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Palpatzis, K. 2019. Green Care - GREEN KARELIA. Green Care -laatu järjestelmällä uudistuvia ja kilpailukykyisiä hyvinvointipalvelualan yrityksiä. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/161315/c58.pdf?sequence=2&isAllowed=y&fbclid=IwAR3-mIrfqKdp4TU3q4JOH4uuleAUWOTKIAtgUTA3KPE52CiPOnBsGxxZARM> [viitattu 4.2.2021].

Peltola, H. & Karhula, M. 2019. Green Care luontohoivayrittäjyys osana maaseutuyrittäjän kannattavaa liiketoimintaa. Teoksessa Ylilauri, M. & Yli-Viikari A. Kohti luonnollista hyvinvointia. Näkökulmia luontoperustaisen toiminnan kehittämiseen. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/8172/978-952-476-861-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 9.6.2020].

Proakatemia. 2019. Benchmarking oppimisprosessina. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://esseebankki.proakatemia.fi/benchmarking-oppimisprosessina/> [viitattu 12.5.2020].

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Tallinna: Gaudeamus Oy.

Pylkkänen, P. 2016. Hoivamaatilatoiminta. Teoksessa Pylkkänen, P. & Skyttä T. (toim.) Tienviittoja hoivamaatilatoimintaan. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/123467/URNISBN9789515885845.pdf?sequence=1> [viitattu 28.4.2020].

Rappe, E. 2019. Kuntoutus ja hoito. Teoksessa Ylilauri, M. & Yli-Viikari A. Kohti luonnollista hyvinvointia. Näkökulmia luontoperustaisen toiminnan kehittämiseen. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/8172/978-952-476-861-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 30.4.2020].

Scott, T. 2017. Horticultural Therapy. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/313141377_Horticultural_Therapy [viitattu 27.4.2021].

Salovuori, T. 2020. Luonto kuntoutumisen tukena. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.sininauhaliitto.fi/julkaisut/kirjallisuus/luonto-kuntoutumisen-tukena-verkkoversio-2020/> [viitattu 1.3.2021].

Social farms and Gardens. 2018. Growing Care Farming. Transforming people's lives. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.farmgarden.org.uk/sites/farmgarden.org.uk/files/sfg_growing_care_farming_leaflet_final.pdf [viitattu 28.4.2020].

Soini, K. 2012. Hoivamaatalous yhteyksien rakentajana. Teoksessa Helne, T. & Silvasti, T. Yhteyksien kirja. Etappeja ekososiaalisen hyvinvoinnin polulla. Helsinki: Kelan tutkimusosasto, 248–254.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2021. Yksityiset sosiaali- ja terveyspalvelut. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://stm.fi/yksityiset-sotepalvelut> [viitattu 21.4.2021].

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö. 2021. Sosiaalipalvelut. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://stm.fi/sosiaalipalvelut> [viitattu 21.4.2021].

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2020. Mitä on Green Care? WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/tyohon-kuntouttava-green-care-etela-suomessa/mita-green-care-on> [viitattu 24.4.2020].

Toyoda, M. 2012. Horticultural therapy in Japan. History, Education, Character, Assessment. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/profile/Masahiro-Toyoda-3/publication/261384738_The_related_factors_of_frailty_risk_in_Japanese_elderly_women/links/57e8da3908ae9227da9f12f9/The-related-factors-of-frailty-risk-in-Japanese-elderly-women.pdf [viitattu 27.4.2021].

Tuomi, J. & Sarajärvi A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tuominen, K. 2016. Kehityksen tie. Benchmarking-käsikirja. Oy Benchmarking Ltd.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanto> [viitattu 13.5.2020].

University of Eastern Finland. 2020. Benchmarking. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.uef.fi/benchmarking> [viitattu 12.5.2020].

Yli-Viikari, A., Lilja, T., Heikkilä, K., Kirveenummi, A., Kivinen, T., Partanen, U., Rantamäki-Lahtinen, L. & Soini K. 2009. Green Caren tuottamat hyödyt. Ihmisen ja luonnon välinen suhde. Teoksessa Green Care - Terveyttä ja hyvinvointia maatilalta. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://juri.luke.fi/bitstream/handle/10024/475081/met141.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 5.3.2020].

Yli-Viikari, A. & Smed, P. 2018. Green Care: Maatilatoimijan työkalupakki. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/543946> Luonnonvarakeskus Vaasan yliopiston Levón-instituutti Centria-ammattikorkeakoulu. [viitattu 21.4.2021].

TEEMAHAASTATTELU

ALKUESITTELY

-Yrityksen nimi ja haastateltavan nimi.

1. GREEN CARE -PERUSELEMENTIT

-Miten Green Care näkyy toiminnassanne?

-Miten Green Care -peruselementit näkyvät toiminnassanne? Luontoperustaisuus, kokemuksellisuus, osallisuus ja yhteisöllisyys.

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ HOIVAMAATILATOIMINNASSA

-Miten maatilan ympäristössä on huomioitu esteettömyys, turvallisuus ja säävutettavuus asiakkaita varten?

-Minkälaisia muutoksia maatilalla ja sen ympäristössä on tehty hoivamaatila-toiminnan toteuttamiseksi?

-Miten toimintaympäristö mahdollistaa asiakkaiden tuen/kuntoutuksen tarpeisiin vastaamisen?

3. ASIAKKAAT

-Mitä kautta asiakassuhteet tulevat teidän yritykseenne?

-Minkälaiselle asiakaskunnalle näette olevan kysyntää alueellamme (Häme)? Miksi juuri tämä asiakaskunta?

-Miten asiakaspotentiaalia eli mahdollisia asiakkuuksia kartoitetaan?

4. GREEN CARE -TOIMINNAN JA MAATALOUSALAN YHDISTÄMINEN

-Miten olette saaneet yhdistettyä maatilan työt ja Green Care -toiminnan niin, että molemmat osa-alueet pystytään hoitamaan ilman toisen osa-alueen laininlyöntiä? Esimerkiksi sattuessa yllättäviä tilanteita eläinten hoidossa tai kii-reaajan keskellä.

-Millaisia haasteita ja mahdollisuuksia tämä tuo eteen?

-Kuinka asiakkaan tarpeet pystytään laittamaan etusijalle tilanteissa, joissa maatilalla tulee eteen odottamattomia tilanteita, jotka on hoidettava nopeasti?

-Kuinka huolehditte omasta jaksamisestanne ja riittävästä vapaa-ajasta?

5. VINKIT JA IDEAT

-Mitä vinkkejä ja ideoita antaisitte hoivamaataloudesta kiinnostuneille uusille yrittäjille?

14.12.2020

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Opiskelen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa Xamkissa sosionomi(AMK)-tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Haen organisaatioltanne tutkimuslupaa opintoihini kuuluvan opinnäytetyön tekemiseksi.

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää [] sijaitsevan Tohinojan lypsykarjatilän valmiuksia toteuttaa tulevaisuudessa kuntouttavaa hoivamaatila toimintaa. Tarkoitukseni on kerätä tutkimusaineisto benchmarking menetelmällä hyödyntäen teemahaastattelua sekä mahdollisuuksien mukaan vierailukäyntejä. Haastattelut ja vierailukäynnit toteutetaan joulukuun 2020 ja tammikuun 2021 aikana.

Pyydän tällä hakemuksella lupaa

- Äänittää teemahaastattelun opinnäytetyöni tutkimusaineistoksi.
- Toteuttaa mahdollisuuksien mukaan vierailukäynti benchmarking yrityksessä ja ottaa valokuvia opinnäytetyöni tutkimusaineistoa varten.
- Hyödyntää benchmarking yrityksen Internet-sivuja tutkimusaineistona.
- Hyödyntää tutkimusaineistoja opinnäytetyöni raportoinnissa ja tulosten esittämisessä. Valmis opinnäytetyö julkaistaan valtakunnallisessa Theseus-tietokannassa, jossa raportti on vapaasti saatavilla.

Sitoudun noudattamaan hyviä tutkimuseettisiä periaatteita liittyen aineiston keräämiseen, säilyttämiseen ja salassapitosääntöksiin. Kerättävä aineisto on luottamuksellista ja tutkimusaineisto on ainoastaan omassa käytössäni.

Osallistuminen aineistonkeruuseen on vapaaehtoista, ja osallistujat voivat halutessaan vetäytyä tutkimuksesta minä ajankohtana tahansa.

Annan mielelläni opinnäytetyöstäni lisätietoja.

[]

[allekirjoitus]

[] sosionomiopiskelija, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyötäni ohjaa Seija Nissinen. Halutessanne voitte olla myös häneen yhteydessä työhön liittyvissä kysymyksissä []

Tutkimusluvan myöntäminen

Annan Jaana Laaksoselle luvan kerätä ja käyttää tutkimusmateriaalia kohdissa a-d mainituilla tavoilla.

[]

Paikka ja aika

[]

Allekirjoitus ja nimen selvennys

29.1.2021

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

Opiskelen Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa Xamkissa sosionomi (AMK)-tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Haen organisaatioltanne tutkimuslupaa opintoihini kuuluvan opinnäytetyön tekemiseksi.

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää [] sijaitsevan Tohinojan lypsykarjatilan valmiuksia toteuttaa tulevaisuudessa kuntouttavaa hoivamaatila toimintaa. Tarkoitukseni on kerätä tutkimusaineisto benchmarking menetelmällä hyödyntäen teemahaastattelua sekä mahdollisuuksien mukaan vierailukäyntejä. Haastattelut ja vierailukäynnit toteutetaan joulukuun 2020 ja tammikuun 2021 aikana.

Pyydän tällä hakemuksella lupaa

- Äänittää teemahaastattelun opinnäytetyöni tutkimusaineistoksi.
- Toteuttaa mahdollisuuksien mukaan vierailukäynti benchmarking yrityksessä ja ottaa valokuvia opinnäytetyöni tutkimusaineistoa varten.
- Hyödyntää benchmarking yrityksen Internet-sivuja tutkimusaineistona.
- Hyödyntää tutkimusaineistoja opinnäytetyöni raportoinnissa ja tulosten esittämisessä. Valmis opinnäytetyö julkaistaan valtakunnallisessa Thesusus-tietokannassa, jossa raportti on vapaasti saatavilla.

Sitoudun noudattamaan hyviä tutkimuseettisiä periaatteita liittyen aineiston keräämiseen, säilyttämiseen ja salassapitosääntöksiin. Kerättävä aineisto on luottamuksellista ja tutkimusaineisto on ainoastaan omassa käytössäni.

Osallistuminen aineistonkeruuseen on vapaaehtoista, ja osallistujat voivat halutessaan vetäytyä tutkimuksesta minä ajankohtana tahansa.

Annan mielelläni opinnäytetyöstäni lisätietoja.

[allekirjoitus]

sosionomiopiskelija, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyötäni ohjaa Seija Nissinen. Halutessanne voitte olla myös hänen yhteydessä työhön liittyvissä kysymyksissä

Tutkimusluvan myöntäminen

Annan luvan kerätä ja käyttää tutkimusmateriaalia kohdissa a-d mainituilla tavoilla.

Paikka ja aika /

Allekirjoitus ja nimen selvennys